

Szczecin, dnia 30 stycznia 2025 r.

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

WONS.4222.7.2024.MM.8

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 106 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572) – dalej zwanej Kpa, art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) – dalej zwanej ooś, po rozpatrzeniu wniosku Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 06.11.2024 r., znak: AP-4.7820.316.2024.MM(7), w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia pn. „Budowa zachodniego drogowego obejścia miasta Szczecin. Budowa drogi S6 – zachodnia obwodnica Szczecina. Część 1: Odcinek 2 – Dołuje – Police” w procedurze ponownej oceny prowadzonej w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji zezwalającej na realizację inwestycji drogowej na wniosek pana Mariusza Mierzwy, pełnomocnika Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad

postanawiam

I. Uzgodnić realizację ww. przedsięwzięcia, obejmującego 2 odcinek Zachodniego drogowego obejścia miasta Szczecina: początek w km 15+484,04 – koniec w km 27+403,24 i ustalić następujące warunki.

1. Główne zaplecze budowy wraz z bazą materiałową zlokalizować na obszarze projektowanego Miejsca Obsługi Podróżnych w km 20+500 (strona prawa i lewa). Pozostałe zaplecza zorganizować w obszarze węzła Dobra (km 17+300 po stronie prawej) oraz obszarze węzła Tanowo (km 25+500 po stronie prawej). Na odcinku od km 25+000 do km 26+000 po stronie lewej wykluczyć lokalizowanie parkingów, składów budowlanych, zaplecza budowy, wytwórni mas bitumicznych, itp.
2. Wody opadowe z utwardzonych powierzchni zapleczy budowy odprowadzać szczelnymi rowami opaskowymi, za pośrednictwem osadników, do wód lub do ziemi.
3. W trakcie realizacji wodę przeznaczoną do spożycia przez pracowników dostarczać w butlach.
4. Zaopatrzenie w wodę na cele technologiczne na etapie realizacji inwestycji oraz wodę przeznaczoną do mycia drogi ekspresowej S6 na etapie eksploatacji realizować z sieci wodociągowej. W przypadku braku takiej możliwości dopuszcza się dostarczanie wody beczkowozami lub pobór wody z ujęcia wód podziemnych wykonanego na potrzeby budowy.
5. Wykonać szczelny zbiornik na odcieki z miejsca parkingowego dla pojazdów przewożących niebezpieczne materiały zlokalizowanego na terenie Miejsc obsługi podróżnych (MOP) „Sławoszewo” o objętości min.: $V_{zb} = 20,0 \text{ m}^3$.
6. Odwodnienia miejsca parkingowego dla pojazdów przewożących niebezpieczne materiały dokonać systemem kanalizacji deszczowej umożliwiającym przekierowanie skażonych ścieków za pomocą zastawek odcinających do zbiorników na odcieki z miejsca parkingowego dla pojazdów przewożących niebezpieczne materiały.

7. Przepusty hydrauliczne zaprojektować w miarę możliwości zgodnie z Wytycznymi obliczania światła drogowych mostów i przepustów hydraulicznych WR-M-12, rekomendowanymi przez Ministra właściwego ds. transportu.
8. Na terenie każdego MOP „Sławoszewo” wykonać szczelny zbiornik przeciwpożarowy o pojemności 100 m³.
9. Na etapie eksploatacji budynek toalet, punkty czerpalne oraz zbiornik ppoż. zlokalizowane na terenie MOP „Sławoszewo” zaopatrywać w wodę z sieci wodociągowej.
10. Ścieki bytowe pochodzące z budynku toalet oraz z punktów zrzutu ścieków z autokarów, zebrane z obu MOP „Sławoszewo” transportować poprzez kanalizację tłoczną do istniejącej sieci kanalizacyjnej położonej w Sławoszewie w ul. Rubinowej.
11. W ramach rekompensaty za drzewa wycięte oraz zajęcie fragmentów terenu leśnego - wprowadzić nasadzenia zieleni – łącznie 585 sztuk drzew pojedynczych i 45 921 m² krzewów. Materiał roślinny przeznaczony do nasadzeń powinien charakteryzować się następującymi parametrami:
 - drzewa liściaste - formy piennej - szkółkowane co najmniej 3 razy, o wysokości pnia pod koroną minimum 200 cm i obwodzie pnia na wysokości 100 cm przynajmniej 14-16 cm, z zamkniętą bryłą korzeniową (balotowane lub w pojemniku); formy naturalnej - szkółkowane co najmniej 3 razy, o wysokości minimum 200 cm, z zamkniętą bryłą korzeniową (balotowane lub w pojemniku);
 - drzewa iglaste: formy naturalnej - szkółkowane co najmniej 3 razy, o wysokości minimum 125 cm, z zamkniętą bryłą korzeniową (balotowane lub w pojemniku);
 - krzewy: krzewy w pojemniku objętości co najmniej 2 litrów, o wysokości minimum 40-60 cm z przynajmniej trzema pędami szkieletowymi.
 Nasadzenia zrealizować zgodnie z przedłożonym Projektem zieleni (TOM IX/2).
12. Na obrzeżach MOP Sławoszewo w rejonie przyległej zabudowy mieszkaniowej wprowadzić dodatkowe (dogęszczające) nasadzenia zieleni osłonowej, zgodnie ze szkicem załączonym do pisma GDDKiA z dnia 15.01.2025 r., znak: OSZ.I-1.4110.8.1.2025.PD.

II. Do decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 06.04.2017 r. znak: WONS-OŚ.4200.1.2016.DK wprowadzić następujące uzupełnienia, modyfikacje i zmiany:

1. Warunek wskazany w punkcie I.2.1.kk zmienić w następujący sposób: w okresie zimowym, do usuwania gołoledzi i oblodzenia lub im zapobiegania, w racjonalny sposób stosować środki niechemiczne i chemiczne oraz ich mieszanki na warunkach określonych obowiązującymi przepisami. Preferuje się zastosowanie chlorku magnezu i wapnia z uwagi na ich mniejszą szkodliwość
2. Odstępuje się od konieczności zastosowania warunku wskazanego w punkcie I.2.3.k.
3. Warunek wskazany w pkt I.2.5.a) o treści: *podczas prac budowlanych, nie niszczyć roślinności znajdującej się poza terenem objętym inwestycją, a na terenach cennych przyrodniczo, należy wyznaczyć geodezyjnie pas drogowy i oznaczyć go kolorową taśmą, poza tym pasem i wyznaczonymi drogami dojazdowymi nie będzie dopuszczalne poruszanie się maszyn budowlanych*

Doprecyzować w następujący sposób:

Lokalizacja wygrodzeń taśmą ostrzegawczą dla ochrony siedlisk i stanowisk gatunków chronionych:

l.p.	Kilometraż		Strona drogi	Element podlegający ochronie
	od	do		
1.	17+020	17+150	prawa	kolizyjny płat siedliska 6510
2.	25+300	25+600	lewa	– kolizyjny płat siedliska 9190, – stanowisko kani rudej (dodatkowo należy rozmieścić tablice z napisem „Zakaz wstępu”)

4. Warunek wskazany w punkcie pkt I.2.5.oo) uznać za bezprzedmiotowy.

5. Warunek wskazany w punkcie I.2.5.qq) o treści: *ograniczyć do niezbędnego minimum, wynikającego z zakresu realizacji inwestycji trwałą ingerencję w strukturę koryt i brzegów cieków oraz ograniczyć, lub jeśli to możliwe wyeliminować prace budowlane ingerujące bezpośrednio w koryta rzek (np. pogłębianie, bagrowanie)* uzupełnić o dodatkowe działania:
prace prowadzić przy ciągłym przepływie wody dla zachowania możliwości migracji dla ichtiofauny; zatrudnić nadzór ichtiologiczny, do zadań którego należeć będzie prowadzenie stałego monitoringu jakości wody w korycie, a zwłaszcza ilości zawiesiny i nasycenia tlenem w odległości 50 m od miejsca realizacji prac; w sytuacji stwierdzenia spadku nasycenia wody tlenem do poziomu poniżej 60% nasycenia, konieczne będzie zaprzestanie robót do momentu wyrównania się parametrów, czyli do wzrostu nasycenia wody tlenem do poziomu powyżej 60% nasycenia w danej temperaturze.
6. Rezygnuje się z warunku wskazanego w punkcie I.2.5.tt).
7. Warunek wskazany w punkcie I.2.5.y) na analizowanym odcinku jest bezprzedmiotowy.
8. Warunek wskazany w punkcie I.2.5.zz) o brzmieniu : *plazy przeniesić należy do najbliższych zbiorników wodnych, znajdujących się w sąsiedztwie, a zasiedlonych przez plazy; miejsca te wymagają zweryfikowania przez nadzór przyrodniczy* uszczegółowić, dodając zapis: aktualizacji miejsc do przenoszenia schwytanych płazów należy dokonać przed rozpoczęciem robót budowlanych w optymalnym dla płazów okresie tj. od marca do czerwca, kiedy trwa rozród.
9. Warunek wskazany w punkcie I.2.5.ddd) o treści *Zbiorniki retencyjne i retencyjno-infiltracyjne należy szczelnie ogrodzić ogrodzeniem, którego charakterystykę i parametry określono w pkt 1.3.12 decyzji*, zmodyfikować i uszczegółowić nadając mu brzmienie:
Zbiorniki retencyjne należy szczelnie ogrodzić ogrodzeniem uniemożliwiającym dostęp płazów - siatką stalową o wysokości minimum 50 cm o drobnych oczkach 0,5 cm x 0,5 cm, z przewieszką o długości 10 cm z zagięciem skierowanym „na zewnątrz” od zbiornika. Siatkę dla szczelności wkopać w grunt na głębokość minimum 10 cm. Ogrodzenie ochronne przebiegające w śladzie ogrodzenia głównego drogowego należy z nim szczelnie połączyć.
10. Wprowadzić do decyzji punkt I.2.5.fff) o brzmieniu:
Na odcinku od km 25+000 do km 26+000 strona lewa zastosować następujące działania minimalizujące oddziaływanie etapu budowy na ptaki:
- wycinkę drzew i krzewów wykonać od października do lutego,
- prace budowlane rozpocząć w okresie od października do lutego i prowadzić pod nadzorem ornitologicznym.
11. Wprowadzić do decyzji punkt I.2.5.ggg) o brzmieniu:
W celu rekompensaty za wycinkę prowadzoną w obszarze występowania nietoperzy należy wykonać 61 skrzynek dla nietoperzy: typu Stratmann trocinobeton - 20 sztuk, typu szczelinowego („mopkowe”) – 20 sztuk, walce trocinobetonowe – 21 sztuk. Budki dla nietoperzy należy wywiesić w grupach, po 4 – 10, na wysokości 2,5–3 m nad ziemią po południowej bądź południowo-wschodniej stronie pni. Montaż skrzynek i właściwą konserwację prowadzić przez okres 5 lat od momentu zawieszenia; powyższe działania, w tym wymianę skrzynek w przypadku zużycia wykonać należy pod bezpośrednim kierunkiem i zgodnie z wytycznymi chiropterologa. Kompensację należy wykonać najpóźniej do kwietnia roku, w którym zostanie przeprowadzona wycinka drzew. Nadzór chiropterologiczny, po uzgodnieniu z Nadleśnictwem wskaże dokładną lokalizację rozmieszczenia budek.
12. Warunki wskazane w punkcie I.3.6.b), c), d) uszczegółowić: na analizowanym odcinku wszystkie zbiorniki zaprojektowano jako retencyjne szczelne.
13. Warunek wskazany w punkcie I.3.11.a) zmodyfikować nadając mu brzmienie:
Ogrodzenie drogowe powinno mieć wysokość 2,4 m i łączyć się z obiektami umożliwiającymi migrację zwierząt w taki sposób aby nie pozostała pusta przestrzeń między obiektem a ogrodzeniem. Siatka musi posiadać zmienną wielkość oczek zmniejszającą się ku dołowi o następujących parametrach:
– od podłoża do wysokości 50 cm wielkość oczek siatki : 2x15 cm,
– od wysokości 50 cm do wysokości 100 cm wielkość oczek siatki: 5x15 cm,

– od wysokości 100 cm w górę wielkość oczek siatki: 15x15 cm.

14. Warunek wskazany w punkcie I.3.12 zmodyfikować poprzez umieszczenie danych w tabeli pn. Lokalizacja i sposób wykonania tymczasowych ogrodzeń ochronnych dla płazów na odcinku w km 15+484,04 – 27+403,24

Lokalizacja [km]	Strona drogi	Wytyczne dotyczące tymczasowych ogrodzeń ochronnych dla płazów
17+000 - 21+700 22+000 - 22+800 25+200 - 25+800 oraz ewentualnie w innych miejscach wskazanych przez nadzór herpetologiczny	obustronnie	- ogrodzenia wykonać pod nadzorem herpetologicznym przed okresem sezonowej aktywności płazów (15.02) i pozostawić funkcjonalne do 15.10, kontrolować szczelność ogrodzeń, usuwać wszelkie uszkodzenia i nieszczelności, - wysokość części nadziemnej – min. 50 cm, - głębokość zakopania w gruncie – min. 10 cm, - odgięcie górnej krawędzi na zewnątrz drogi (w kierunku otaczającego terenu) pod kątem 45-90°, tworząc daszek (przewieszkę) o długości 10 cm – na odcinkach występowania gatunków o dużych zdolnościach wspinania się (ropucha szara); - zastosować materiał o trwałym naciągu, zwartej strukturze (folia, brezent, geotkanina, geowłóknina - materiał jednorodny lub w postaci gęstej plecionki); - ogrodzenie montować na metalowych słupkach lub drewnianych palikach długości 100-120 cm i rozstawie 150-200 cm; - zapewnić szczelne łączenia sąsiednich pasów materiału i zachowanie szczelności przy powierzchni gruntu; - zakończenia ogrodzeń wyposażać w „zawrotki” w kształcie litery U - końcowe odcinki ogrodzeń (o długości 5 m) skierować pod kątem prostym do pasa drogi/granicy obszaru budowy, - nadzór herpetologiczny powinien zweryfikować poprawność lokalizacji ogrodzeń – w oparciu o aktualne dane terenowe i bieżące obserwacje.

15. Lokalizację obustronnych ogrodzeń ochronno – naprowadzających wskazanych w punkcie I.3.13 w km: „17+100 - 20+500, 20+800 – 21+700, 22+100 – 22+800, 25+200 – 25+800” zastąpić zapisem: „15+970 – 22+930, 25+145 – 26+480”.

16. Warunek wskazany w punkcie I.3.31 decyzji RDOŚ zmodyfikować nadając mu nowe brzmienie: Należy zaprojektować ekrany akustyczne w podanych poniżej lokalizacjach.

Dane zwarte w punktach I.3.31.e), f), g), h), i), j), k), l), m), n), o) zastąpić tabelą:

L.p.	Kilometraż [km]	Strona drogi	Długość rzeczywista [m]	Wysokość [m]	Rodzaj zabezpieczenia hałasowego
EK01	17+128,00 – 17+318,80	lewa	ok. 191	3	Ekran akustyczny pochłaniający
EK02	0+096,20 - 00+217,30	prawa	ok. 118	3	Ekran akustyczny pochłaniający
EK03	18+381,30 - 18+785,10	lewa	ok. 404	3	Ekran akustyczny

					pochłaniający
--	--	--	--	--	---------------

Dla wszystkich ekranów akustycznych ustala się izolacyjność DLR nie niższą niż 25 dB.

Wszystkie ekrany muszą być wykonane z materiału pochłaniającego od strony drogi - jednolite wskaźnik oceny pochłaniania dźwięku $DL\alpha$ nie może być mniejszy niż 8 dB.

17. Warunek wskazany w punkcie I.3.27.f) doprecyzować i uszczegółowić w następujący sposób:

W celu minimalizacji oddziaływania na nietoperze należy wykonać:

- obustronne siatki polipropylenowe o dużych oczkach o wysokości 5 m:
 - na odcinku od km 16+400 do km 16+750;
 - na odcinku od km 20+700 do km 25+800 - siatki te powiązać z obiektami: PZDs -21.2, WS-21.4, PZGd-21.7, PZGd-23.2, WD-23.5, PZGd -24.0, PZGd -24.4, WD-25.4;
- obustronną siatkę naprowadzającą nietoperze na wiadukt WD-16.7 (w km 16+687,23),
- na osłonach antyolśnieniowych montowanych przy przejściach dla zwierząt dużych i średnich dostawić siatki tak aby łączna wysokość zabezpieczeń wynosiła 5 m.

18. Warunek wskazany w punkcie I.3.30 zmodyfikować, nadając mu brzmienie:

Drogę oświetlić za pomocą lamp wyposażonych w oprawy oświetleniowe LED, ze światłem o cieplej barwie. Światło musi być jak najmniej intensywne, nierozproszone, skierowane w dół.

19. Wprowadzić do decyzji warunek I.3.34 o brzmieniu:

Zabezpieczyć lokalizacje rezerw terenowych pod ekrany akustyczne w podanych poniżej lokalizacjach.

L.p.	Kilometraż od	Kilometraż do	Strona drogi	Uwagi
1.	-00+006,46	00+035,25	Prawa	Przy DW115
2.	-00+006,94	00+093,45	Lewa	Przy DW115
3.	00+041,16	00+123,68	Prawa	Przy DW115
4.	00+131,06	00+161,56	Prawa	Przy DW115

20. Zapis warunku wskazanego w punkcie II.9.d) w części: *okres monitoringu: wstępna kontrola wykorzystywania przejść - po oddaniu przejścia do eksploatacji nie później niż 6 miesięcy, ocena skuteczności przejść - rozpoczęcie najwcześniej 1 rok po oddaniu przejścia do eksploatacji, zakończenie 2-3 lata później, ocena wpływu przejść na populację zwierząt - okresowe badania pomiędzy 5 a 10 rokiem od oddania przejścia do użytkowania* zmodyfikować nadając mu brzmienie:

okres monitoringu niezbędnego dla oceny skuteczności przejść należy rozpocząć najwcześniej 1 rok po oddaniu przejść do eksploatacji oraz kontynuować przez okres 3 lat.

21. Warunek wskazany w pkt III decyzji RDOŚ o treści: *W ciągu 12 miesięcy od daty przekazania zachodniego drogowego obejścia miasta Szczecina do użytkowania, należy wykonać analizę porealizacyjną w zakresie emisji hałasu oraz emisji gazów i pyłów do powietrza, badania stężeń zanieczyszczeń wód opadowych i roztopowych odprowadzanych do odbiorników, ścieków sanitarnych odprowadzanych z MOP-ów, wpływu wybudowanej trasy na obiekty naziemne i podziemne, na odcinku przebiegającym w sąsiedztwie terenu dawnej fabryki benzyny syntetycznej (po roku od oddania inwestycji do użytku). Analizę porealizacyjną należy przedłożyć Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie, w terminie 18 miesięcy od rozpoczęcia użytkowania drogi.*

zmodyfikować, nadając mu nowe brzmienie:

W ciągu 12 miesięcy po oddaniu do użytku zachodniego drogowego obejścia miasta Szczecina należy wykonać analizę porealizacyjną w zakresie emisji hałasu. Na etapie wykonywania analizy porealizacyjnej ustalić i uszczegółowić lokalizacje punktów pomiarowych zgodnie z obowiązującymi metodykami i przepisami w tym zakresie. W analizie obligatoryjnie uwzględnić następujące punkty pomiaru: PDH-1, PDH-2, PDH-3, PDH-4. Analizę porealizacyjną należy przedłożyć Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie, w terminie 18 miesięcy od rozpoczęcia użytkowania drogi. W przypadku, gdy wykazane zostaną przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomów dźwięku w środowisku, wyniki analizy porealizacyjnej będą stanowić podstawę do decyzji o ewentualnym podjęciu dalszych działań przeciwhałasowych.

22. Na odcinku w km 15+484,04 – 27+403,24 odstąpić od konieczności przeprowadzenia analizy porealizacyjnej, o której mowa w pkt III decyzji RDOŚ w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza, badania stężeń zanieczyszczeń wód opadowych i roztopowych odprowadzanych do odbiorników, ścieków sanitarnych odprowadzanych z MOP-ów.

23. Zapis pkt III o brzmieniu *wykonać analizę porealizacyjną w zakresie wpływu wybudowanej trasy na obiekty naziemne i podziemne na odcinku przebiegającym w sąsiedztwie terenu dawnej fabryki benzyny syntetycznej* na analizowanym odcinku jest bezprzedmiotowy.

24. Zapisy wskazane w załączniku nr 2 uszczegółowić, dokonując korekt w obrębie pozycji 19-35

Nazwa obiektu (PB)	Typ obiektu	Rejon* [km]	Minimalne parametry obiektu (strefy przeznaczonej dla zwierząt)	Gatunki zwierząt potwierdzone/potencjalne
PZM – 16+077	Przejście dolne dla małych zwierząt	16+077	h = 1,9 m d = 2,0 m c > 0,11	- /lis, łasicowate, owadożerne, gryzonie, ropucha szara, żaby brunatne i zielone
PZM- 16+462	Przejście dolne dla małych zwierząt zespolone z ciekim (Struga Wołczkowska)	16+462	h > 2,0 m d = 2 x 1,0 m c > 0,13	bóbr/wydra, łasicowate (pozostałe), lis, owadożerne, gryzonie, ropucha szara, żaby brunatne i zielone
PZM- 16+462L	Przejście dolne dla małych zwierząt zespolone z ciekim (Struga Wołczkowska)	(droga DD-9)	h > 2,0 m d = 2 x 1,0 m c > 0,4	bóbr/wydra, łasicowate (pozostałe), lis, owadożerne, gryzonie, ropucha szara, żaby brunatne i zielone
PZM- 16+687P	Przejście dolne dla małych zwierząt zespolone z ciekim (Struga Wołczkowska)	(droga DP3907Z)	h > 2,0 m d = 2 x 1,0 m c > 0,11	bóbr/wydra, łasicowate (pozostałe), lis, owadożerne, gryzonie, ropucha szara, żaby brunatne i zielone
PZM- 17+101	Przejście dolne dla małych zwierząt zespolone z ciekim (rów)	17+101	h > 2,0 m d = 2 x 1,0 m c > 0,18	bóbr/wydra, łasicowate (pozostałe), lis, owadożerne, gryzonie, ropucha szara, żaby brunatne i zielone
PZM- 17+101P	Przejście dolne dla małych	(droga DD-11b)	h > 2,0 m d = 2 x 1,0 m c > 0,7	bóbr/wydra, łasicowate (pozostałe), lis, owadożerne, gryzonie, ropucha szara,

	zwierząt zespólone z ciekim (rów)			żaby brunatne i zielone
PZM-17+326P	Przejsie dolne dla małych zwierząt zespólone z ciekim (Struga Wólczkowska)	(rondo R-2)	$h > 2,0 \text{ m}$ $d = 2 \times 1,0 \text{ m}$ $c > 0,25$	bóbr/wydra, łasicowate (pozostałe), lis, owadożerne, gryzonie, ropucha szara, żaby brunatne i zielone
PZM-17+326L	Przejsie dolne dla małych zwierząt zespólone z ciekim (Struga Wólczkowska)	(łącznik rondo R-1/R-2)	$h > 2,0 \text{ m}$ $d = 2 \times 1,0 \text{ m}$ $c > 0,18$	bóbr/wydra, łasicowate (pozostałe), lis, owadożerne, gryzonie, ropucha szara, żaby brunatne i zielone
PZM-17+400L	Przejsie dolne dla małych zwierząt zespólone z ciekim (rów)	(W_DOB_DL1/D L2)	$h > 2,0 \text{ m}$ $d = 2 \times 1,0 \text{ m}$ $c > 0,22$	bóbr/wydra, łasicowate (pozostałe), lis, owadożerne, gryzonie, ropucha szara, żaby brunatne i zielone
PZM-17+568	Przejsie dolne dla małych zwierząt zespólone z ciekim (rów)	17+568	$h > 2,0 \text{ m}$ $d = 2 \times 1,0 \text{ m}$ $c > 0,12$	lis, łasicowate, owadożerne, gryzonie, ropucha szara, żaby brunatne i zielone
PZM-17+850	Przejsie dolne dla małych zwierząt zespólone z ciekim (rów)	17+850	$h > 2,0 \text{ m}$ $d = 2 \times 1,0 \text{ m}$ $c > 0,13$	lis, łasicowate, owadożerne, gryzonie, ropucha szara, żaby brunatne i zielone
PZM-18+450	Przejsie dolne dla małych zwierząt zespólone z ciekim (rów)	18+450	$h > 2,0 \text{ m}$ $d = 2 \times 1,0 \text{ m}$ $c > 0,13$	lis, łasicowate, owadożerne, gryzonie, ropucha szara, żaby brunatne i zielone
PZM-18+608	Przejsie dolne dla małych zwierząt zespólone z ciekim (rów)	18+608	$h > 2,0 \text{ m}$ $d = 2 \times 1,0 \text{ m}$ $c > 0,12$	lis, łasicowate, owadożerne, gryzonie, ropucha szara, żaby brunatne i zielone
PZDd-19.4	Przejsie dolne dla dużych	19+406	$h = 5,0 \text{ m}$ $d = 2 \times 25,0 \text{ m}$ $c > 1,5$	bóbr, żaba wodna/wilk, ryś, łoś, jelen, dzik, sarna, lis, łasicowate, zając,

	zwierząt zespolone z ciekiem (Struga Wolczkowska)			owadożerne, gryzonie, płazy
PZDs- 19.8	Przejście dolne dla średnich zwierząt zespolone z ciekiem (rów)	19+784	$h = 3,5 \text{ m}$ $d = 2 \times 5,0 \text{ m}$ $c > 0,7$	bóbr, żaba wodna/ dzik, sarna, lis, łasicowate, zając, owadożerne, gryzonie, płazy
PZDs- 21.2	Przejście dolne dla średnich zwierząt zespolone z ciekiem (rów)	21+222	$h = 3,5 \text{ m}$ $d = 2 \times 5,0 \text{ m}$ $c > 0,7$	bóbr, żaba wodna/ dzik, sarna, lis, łasicowate, zając, owadożerne, gryzonie, płazy
PZDs- 21.2P	Przejście dolne dla średnich zwierząt zespolone z ciekiem (rów)	(droga DD-12)	$h = 3,5 \text{ m}$ $d = 2 \times 5,0 \text{ m}$ $c > 0,7$	bóbr, żaba wodna/ dzik, sarna, lis, łasicowate, zając, owadożerne, gryzonie, płazy
PZGd- 21.7	Przejście górne dla dużych zwierząt	21+782	$d = 40,0 \text{ m}$	- / wilk, ryś, żubr, łos, jeleń, dzik, sarna, lis, łasicowate, zając, owadożerne, gryzonie, nietoperze, płazy
PZM- 22+093	Przejście dolne dla małych zwierząt zespolone z ciekiem (rów)	22+093	$h > 2,0 \text{ m}$ $d = 2 \times 1,0 \text{ m}$ $c > 0,13$	ropucha szara, żaby zielone/ lis, łasicowate, owadożerne, gryzonie, żaby brunatne
PZM- 22+163	Przejście dolne dla małych zwierząt	22+163	$h = 1,9 \text{ m}$ $d = 2,0 \text{ m}$ $c > 0,1$	ropucha szara, żaby zielone/ lis, łasicowate, owadożerne, gryzonie, żaby brunatne
PZM- 22+400	Przejście dolne dla małych zwierząt	22+400	$h = 1,9 \text{ m}$ $d = 2,0 \text{ m}$ $c > 0,1$	- / lis, łasicowate, owadożerne, gryzonie, ropucha szara, żaby brunatne i zielone
PZGd- 23.2	Przejście górne dla dużych zwierząt	23+000	$d = 50,0 \text{ m}$	- / wilk, ryś, żubr, łos, jeleń, dzik, sarna, lis, łasicowate, zając, owadożerne, gryzonie, nietoperze, płazy
PZGd- 24.0	Przejście górne dla dużych zwierząt	24+025	$d = 40,0 \text{ m}$	- / wilk, ryś, żubr, łos, jeleń, dzik, sarna, lis, łasicowate, zając, owadożerne, gryzonie, nietoperze, płazy
PZGd- 24.4	Przejście górne dla dużych zwierząt	24+665	$d = 40,0 \text{ m}$	- / wilk, ryś, żubr, łos, jeleń, dzik, sarna, lis, łasicowate, zając, owadożerne, gryzonie, nietoperze, płazy

PZM-25+422	Przejście dolne dla małych zwierząt zespolone z ciekim (rów)	25+422	$h > 2,0 \text{ m}$ $d = 2 \times 1,0 \text{ m}$ $c > 0,13$	bóbr, żaba wodna/wydra, łasicowate (pozostałe), lis, owadożerne, gryzonie, płazy
PZM-25+422L	Przejście dolne dla małych zwierząt zespolone z ciekim (rów)	(droga DD-16)	$h > 2,0 \text{ m}$ $d = 2 \times 1,0 \text{ m}$ $c > 0,31$	bóbr, żaba wodna/wydra, łasicowate (pozostałe), lis, owadożerne, gryzonie, płazy
PZM-26+077	Przejście dolne dla małych zwierząt zespolone z ciekim (rów)	26+077	$h > 2,0 \text{ m}$ $d = 2 \times 1,0 \text{ m}$ $c > 0,13$	lis, łasicowate, owadożerne, gryzonie, ropucha szara, żaby brunatne i zielone
PZDs-26.3	Przejście dolne dla średnich zwierząt zespolone z ciekim (rów)	26+300	$h > 3,5 \text{ m}$ $d = 2 \times 5,0 \text{ m}$ $c > 1,0$	-/ dzik, sarna, lis, łasicowate, zając, owadożerne, gryzonie, płazy
PZDs-27.0	Przejście dolne dla średnich zwierząt zespolone z drogą dojazdową	27+000	$h > 3,5 \text{ m}$ $d > 10,0 \text{ m}$ $c > 1,0$	-/ dzik, sarna, lis, łasicowate, zając, owadożerne, gryzonie, płazy

*szczegółowa lokalizacja znajduje się w PZT stanowiącym zał. nr 10 do raportu

25. Zapisy wskazane w rubryce nr 11 i 12 załącznika nr 3 uszczegółowić zastępując je wykazem:

Nazwa obiektu	PB [km]	Typ obiektu	Min. parametry	Gatunki zwierząt
PZŁ-17+600	17+600,04	Przejście dla płazów	$h = 1,9 \text{ m}$ $d = 2,0 \text{ m}$	Płazy, małe ssaki
PZŁ-17+650	17+650,04	Przejście dla płazów	$h = 1,9 \text{ m}$ $d = 2,0 \text{ m}$	Płazy, małe ssaki
PZŁ-17+700	17+700,04	Przejście dla płazów	$h = 1,9 \text{ m}$ $d = 2,0 \text{ m}$	Płazy, małe ssaki
PZŁ-17+750	17+750,04	Przejście dla płazów	$h = 1,9 \text{ m}$ $d = 2,0 \text{ m}$	Płazy, małe ssaki
PZŁ-17+800	17+800,04	Przejście dla płazów	$h = 1,9 \text{ m}$ $d = 2,0 \text{ m}$	Płazy, małe ssaki
PZŁ-17+900	17+900,04	Przejście dla płazów	$h = 1,9 \text{ m}$ $d = 2,0 \text{ m}$	Płazy, małe ssaki
PZŁ-17+950	17+950,04	Przejście dla płazów	$h = 1,9 \text{ m}$ $d = 2,0 \text{ m}$	Płazy, małe ssaki
PZŁ-18+150	18+150,04	Przejście dla płazów	$h = 1,9 \text{ m}$ $d = 2,0 \text{ m}$	Płazy, małe ssaki

PZŁ-18+200	18+200,04	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-18+250	18+250,04	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-18+300	18+300,04	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-18+350	18+350,04	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-18+400	18+400,19	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-18+500	18+500,05	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-18+550	18+550,19	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-18+650	18+650,00	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-18+700	18+700,00	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-18+750	18+750,00	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-18+800	18+800,00	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-18+850	18+850,00	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-18+900	18+900,00	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-18+950	18+950,00	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-19+000	19+000,00	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-19+050	19+050,00	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-19+300	19+300,00	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-19+350	19+350,00	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-19+500	19+500,04	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-19+700	19+700,05	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-19+750	19+750,05	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-19+850	19+850,05	Przejście dla płazów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki

PZŁ-19+900	19+900,40	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-19+950	19+950,06	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-20+000	20+000,05	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-20+050	20+050,05	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-20+900	20+900,04	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-20+900P	20+900,08 (DD-12)	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-20+950	20+950,06	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-20+950P	20+950,06 (DD-12)	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-21+000	21+000,08	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-21+000P	21+000,05 (DD-12)	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-21+150	21+150,05	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-21+150P	21+150,05 (DD-12)	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-21+200	21+200,05	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-21+200P	21+200,06 (DD-12)	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-21+300	21+300,05	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-21+300P	21+300,77 (DD-12)	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-21+500	21+500,05	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-21+550	21+550,14	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-21+600	21+600,05	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-22+450	22+450,54	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-22+500	22+500,58	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-22+550	22+550,61	Przejście dla	h = 1,9 m	Płazy, małe ssaki

		pławów	d = 2,0 m	
PZŁ-22+600	22+600,63	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-22+650	22+650,66	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki
PZŁ-22+700	22+700,62	Przejście dla pławów	h = 1,9 m d = 2,0 m	Płazy, małe ssaki

- III. Pozostałe warunki zawarte w decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 06.04.2017 r. znak: WONS-OŚ.4200.1.2016.DK, zmienionej w części decyzją Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 19.12.2017 r., znak: DOOŚoAII.4210.29.2017.EK pozostają bez zmian.

Uzasadnienie

Wojewoda Zachodniopomorski, pismem z dnia 06.11.2024 r., znak: AP-4.7820.316.2024.MM(7) (data wpływu do tut. urzędu 06.11.2024 r.) wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z wnioskiem o uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia pn. „Budowa zachodniego drogowego obejścia miasta Szczecin. Budowa drogi S6 – zachodnia obwodnica Szczecina. Część 1: Odcinek 2 – Dołuje – Police” w procedurze ponownej oceny prowadzonej w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji zezwalającej na realizację inwestycji drogowej na wniosek pana Mariusza Mierzwy, pełnomocnika Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad. Wraz z wnioskiem przedłożono m.in. kopię wniosku złożonego przez pełnomocnika Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 30.09.2024 r., znak: OSZ.I-1.4111.1.23.2024 o zezwolenie na realizację inwestycji drogowej, raport ponownej oceny wraz z załącznikami sporządzony przez konsorcjum projektowe DATABOUT Sp. z o.o. i TPF Sp. z o.o. pod kierownictwem mgr Katarzyny Marandy (09.2024 r.), kopie wydanych decyzji: Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia Nr 8/2017 06.04.2017 r., znak: WONS-OŚ.4200.1.2016.DK (dalej zwaną decyzją RDOŚ) oraz decyzję Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 19.12.2017 r., znak: DOOŚoAII.4210.29.2017.EK (dalej zwaną decyzją GDOŚ).

Będąc w posiadaniu dokumentacji kompletnej pod względem formalnym i merytorycznym, na podstawie art. 90 ust. 2 pkt 2 ustawy o oś pismami z dnia 12.11.2024 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie wystąpił o opinie do organów współuczestniczących w postępowaniu, tj. Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie i Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie. Jednocześnie w dniu 12.11.2024 r., zgodnie z art. 90 ust. 2 i 3 ustawy o oś, organ zwrócił się do Wojewody Zachodniopomorskiego z prośbą o zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w prowadzonym postępowaniu.

Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie, pismem z dnia 09.12.2024 r., znak: NZNS.7040.7.2.2024 pozytywnie zaopiniował realizację przedsięwzięcia, z zastrzeżeniem, że w przypadku, gdy analiza porealizacyjna przedsięwzięcia w punkcie pomiarowym PDH-4 wykaże niedotrzymanie standardów akustycznych w środowisku określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (j.t. Dz. U. z 2014 r. poz. 112), należy wykonać ekrany akustyczne na rezerwach terenów przeznaczonych pod te ekrany wyznaczonych w raporcie ponownej oceny. Powyższe zastrzeżenie uwzględniono w warunkach niniejszego postanowienia.

Zawiadomieniem z dnia 10.12.2024 r., znak: S.RZS.4901.13.2024.NL, Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie poinformował o zmianie terminu rozpatrzenia sprawy - nie później niż do dnia 24.01.2025 r., a następnie pismem z dnia 18.12.2024 r. wezwał wnioskodawcę do pisemnego złożenia wyjaśnień i uzupełnień o następujące kwestie:

1. Należy wskazać sposób zaopatrzenia inwestycji w wodę przeznaczoną do celów technologicznych na etapie realizacji oraz sposób zaopatrzenia w wodę do oczyszczania ulic na etapie eksploatacji.
2. Na stronie 101 wspomniano o oddzielnym systemie kanalizacji deszczowej z zastawkami zaprojektowanym na obszarze miejsc parkingowych dla pojazdów przewożących niebezpieczne materiały. W przypadku awarii na przedmiotowej kanalizacji i skażenia ścieków przewiduje się zamknąć przepływ w kierunku sieci, a otworzyć przepływ na zbiornik. Na jakiej podstawie będzie podejmowana decyzja o zaistnieniu skażenia ścieków i konieczności przekierowania ścieków do zbiorników. Czy przewiduje się zastosować na przedmiotowej kanalizacji czujnik monitorujący jakość odprowadzanych ścieków? Nie wskazano również dalszego postępowania ze ściekami zgromadzonymi w przedmiotowym zbiorniku.
3. Należy wskazać sposób zagospodarowania wód opadowych na etapie realizacji inwestycji.
4. W przypadku dokonania diametralnych zmian, które zostaną wykazane w odpowiedzi na niniejsze wezwanie w zakresie środowiska gruntowo-wodnego, należy ponownie odnieść się do wpływu planowanej inwestycji na osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

W dniu 30.12.2024 r., działając na podstawie art. 50 § 1 Kpa, niniejsze wezwanie przekazano do Wojewody Zachodniopomorskiego (pismo z dnia 30.12.2024 r., znak: WONS.4222.7.2024.MM.KK.4). Uzupełnienie do raportu wpłynęło w dniu 08.01.2025 r. (pismem z dnia 08.01.2025 r., znak: AP-4.7820.316.2024.MM(15), po czym tego samego dnia zostało przekazane do RZGW PGW WP. W dniu 10.01.2024 r. uzyskano pozytywną opinię Dyrektora RZGW PGW WP (pismo w z dnia 10.01.2025 r., znak: S.RZŚ.4901.13.2024.NL). Warunki wskazane w ww. opinii w większości uwzględniono w niniejszym postanowieniu.

Pismem z dnia 27.12.2024 r., znak: AP-4.7820.316.2024.MM(12) Wojewoda Zachodniopomorski poinformował o zakończonym udziale społeczeństwa. Zgodnie z przekazaną informacją, obwieszczenie Wojewody Zachodniopomorskiego z 14.11.2024 r. dotyczące ww. postępowania wywieszone było na tablicy ogłoszeń oraz na stronie BIP Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w dniach od 20.11.2024 do 20.12.2024 r., a także na tablicy ogłoszeń w urzędzie Gminy Dobra oraz w Urzędzie Miejskim w Policach, jak również na stronie internetowej BIP ww. urzędów. Jednocześnie na podstawie art. 90 ust. 3 ustawy ooś organ ten przekazał kopie wniesionych uwag. Nadmienić należy, że w ostatnim dniu konsultacji społecznych do tut. organu błędnie wpłynęły uwagi mieszkanki m. Sławoszewo, które pismem z dnia 30.12.2024 r., znak: WONS.4222.7.2024.MM.5 przekazano według właściwości do Wojewody Zachodniopomorskiego. Ostateczne przekazanie uwag przez organ prowadzący postępowanie w sprawie wydania ZRID nastąpiło pismem z dnia 07.01.2025 r., znak: AP-4.7820.316.2024.MM(14).

Biorąc pod uwagę zakres wezwania RZGW, należy wskazać, że wyjaśnienia udzielone przez GDDKiA nie wpływają w istotny sposób na warunki uzgodnienia, a doprecyzowują informacje zawarte w raporcie, w związku z tym tut. organ odstąpił od ponownego przeprowadzenia konsultacji społecznych.

Pismem z dnia 08.01.2025 r., znak: WONS.4222.7.2024.MM.6 tut. organ wezwał wnioskodawcę do pisemnego odniesienia się do uwag wniesionych w procedurze udziału społeczeństwa, albowiem niektóre z poruszanych kwestii dotyczyły rozwiązań stricte projektowych, spoza zakresu informacji objętych raportem. Odpowiedź w przedmiotowej sprawie wpłynęła w dniu 16.01.2025 r. Do przedłożonych uwag, wniosków i postulatów odniesiono się w dalszej części uzasadnienia.

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonej dokumentacji, tutejszy organ dokonał oceny oddziaływania przedmiotowej inwestycji na środowisko w zakresie poszczególnych komponentów wskazanych w treści decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jako wymagających ponownej oceny i postanowił uzgodnić warunki realizacji przedsięwzięcia. Przedmiotowe rozstrzygnięcie zostało wydane w oparciu o art. 106 Kpa, zgodnie z którym w toku prowadzonego postępowania, przed wydaniem decyzji organ prowadzący postępowanie, którym w tym przypadku jest Wojewoda Zachodniopomorski, uzależnia swoje stanowisko od stanowiska innego organu, którym w przedmiotowym postępowaniu jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie. Niniejsze rozstrzygnięcie wydano również na podstawie art. 90 ust. 1 ustawy ooś, zgodnie z którym, uzgodnienie wydaje się w drodze postanowienia, w którym określa się warunki realizacji inwestycji.

Przedmiotem niniejszego postępowania jest uzgodnienie warunków realizacji w procedurze ponownej oceny oddziaływania na środowisko inwestycji drogowej dla ww. zadania pn. „Budowa zachodniego drogowego obejścia miasta Szczecin. Budowa drogi S6 – zachodnia obwodnica Szczecina. Część 1: Odcinek 2 – Dołuje – Police”

Dla przedmiotowej inwestycji została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach: Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 6 kwietnia 2017 r. (znak: WONS-OŚ.4200.1.2016.DK) o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji dla przedsięwzięcia pn.: „Budowa zachodniego drogowego obejścia miasta Szczecina” (dalej zwana decyzją RDOŚ) decyzja Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 19 grudnia 2018 r. (znak: DOOŚ-oaII.4210.29.2017.EK) (dalej zwana decyzją GDOŚ), zmieniająca ww. decyzję RDOŚ.

Obszar, na którym realizowana będzie inwestycja położony jest na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu polickiego, gminy Dobra i Gminy Police.

Długość analizowanego odcinka wynosi 11 919,2 m; początek w km 15+484,04 – koniec w km 27+403,24:

- Gmina Dobra od km 15+484,04 do km 19+484,74,
- Gmina Police od km 19+484,74 do km 19+724.14,
- Gmina Dobra od km 19+724.14 do km 20+805,87,
- Gmina Police od km 20+805,87 do km 27+403,24.

Trasa projektowanej drogi ekspresowej S6 w całości przebiega nowym śladem, przechodząc przez zróżnicowane tereny, m.in. rolnicze, leśne, zurbanizowane.

Zgodnie z przedłożoną dokumentacją, w ramach przedsięwzięcia zostanie zrealizowany następujący zakres robót:

1. Roboty drogowe:

- budowa drogi klasy GP o przekroju 2x2 o przekroju dwujezdniowym: klasa techniczna S; prędkość projektowa $V_p=100\text{km/h}$; prędkość miarodajna $V_m=110\text{km/h}$; szerokość jezdni 7,00 m (2x3,50 m); szerokość pasa dzielącego wraz opaskami min. 5m; szerokość pasa awaryjnego 2,50 m; szerokość poboczy gruntowych min. 0,75m; pochylenie poprzeczne jezdni 2,5 %; nośność 115 kN/oś; skrajnia pionowa 5,00 m; kategoria ruchu KR5;
- budowa węzła Dobra - (km 17+294,05), który będzie zapewniał połączenie drogi ekspresowej S6 z drogą powiatową DP3907Z poprzez istniejący odcinek ul. Dereszowej powiązanej z rondem R1 oraz przejazd nad drogą ekspresową poprzez obiekt WD-17.2 powiązany z rondem R2. Rondo R1 i rondo R2 umożliwią podłączenie planowanej w przyszłości obwodnicy Wołczkowa w postaci kolejnych wlotów;
- budowa węzła Tanowo – w miejscu przecięcia DW nr 114 z drogą ekspresową w km ok. 25+416,25. Węzeł zapewni wszystkie relacje wraz z zawracaniem poprzez ronda R1 i R2 na drodze wojewódzkiej; do ronda R1 włączona jest DD-17 stanowiąca powiązanie z ulicą Kuźnicką. Skrzyżowanie drogi wojewódzkiej z drogą ekspresową zaprojektowano w postaci węzła typu WB. Węzeł ten zapewnia wszystkie relacje ruchu.
- budowa skrzyżowań drogowych, przejazdów drogowych,
- przebudowa istniejących odcinków dróg publicznych,
- budowa miejsca obsługi podróżnych (MOP) „Sławoszewo” – w km 20+500;
- budowa i przebudowa infrastruktury dla pieszych i rowerzystów,
- budowa i przebudowa infrastruktury dla transportu publicznego,
- budowa i przebudowa zjazdów, zatok postojowych, wjazdów i przejazdów awaryjnych,
- wzmocnienie podłoża gruntowego dla uzyskania właściwych warunków posadowienia dróg wraz z umocnieniem skarp;
- budowa urządzeń systemu zarządzania ruchem oraz urządzeń BRD, w tym oznakowania (poziomego i pionowego) dróg, kanałów technologicznych (utwardzenie terenu na potrzeby utrzymania);
- budowa urządzeń ochrony środowiska, w tym zabezpieczeń przeciwhałasowych i ekranów przeciwośluciennych, ogrodzenia drogi i zbiorników oraz wygrodzeń ochronno-naprowadzających;

2. Obiekty inżynierskie:

- budowa obiektów inżynierskich, w tym obiektów pełniących funkcję ekologiczne (wiadukty drogowe, wiadukt w ciągu drogi ekspresowej, przejścia dla zwierząt dolne i górne), budowa konstrukcji oporowych;
- budowa przepustów, w tym obiektów pełniących funkcję ekologiczne;
- 3. Kanalizacja deszczowa wraz z urządzeniami oczyszczającymi:
 - budowa systemu odwodnienia drogi w postaci rowów drogowych, rowów szczelnych, studni, wpustów i sieci kanalizacji deszczowej;
 - budowa zbiorników retencyjnych i pompowni oraz przelewów awaryjnych;
 - budowa urządzeń oczyszczających wody opadowe przed ich wprowadzeniem do odbiorników;
- 4. Sieć infrastruktury technicznej:
 - budowa i przebudowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
 - budowa i przebudowa sieci wodociągowych,
 - budowa i przebudowa sieci gazowych,
 - budowa i przebudowa sieci telekomunikacyjnych,
 - przebudowa nadziemnej i podziemnej sieci elektroenergetycznych SN i nN, przebudowa i budowa oświetlenia trasy głównej, skrzyżowań dróg poprzecznych i jezdni dodatkowych,
 - budowa sieci zasilania urządzeń infrastruktury technicznej związanej z drogą i przyłączy;
- 5. Urządzenia melioracyjne:
 - budowa i przebudowa urządzeń melioracyjnych kolidujących z inwestycją, w tym sieci drenarskich,
 - oczyszczenie i udrożnienie istniejących urządzeń melioracyjnych i odbiorników dla skutecznego odprowadzania wody z pasa drogowego,
- 6. Zieleni:
 - wycinka istniejącej zieleni,
 - nasadzenia kompensacyjne.
- 7. Rozbiórki: obiektów budowlanych, elementów dróg i ulic, urządzeń infrastruktury technicznej, elementów uzbrojenia terenu i ogrodzeń,
- 8. Wykonanie rekultywacji terenów po zakończeniu robót (zajętych pod zaplecze techniczne i socjalne, plac budowy, drogi tymczasowe wykonane na potrzeby wykonawcy i budowy oraz wszystkich innych terenów przekształconych przez wykonawcę).

Zgodnie z punktem IV ww. decyzji RDOŚ, inwestor został zobowiązany do przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w ramach postępowania o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. W decyzji szczegółowo określono, które zagadnienia wymagają weryfikacji, zaznaczyć jednak należy, że nie wszystkie wchodzą w zakres analizowanego odcinka. w związku z powyższym, po wykluczeniu tychże, ponownej ocenie należało poddać następujące kwestie:

- oddziaływania akustycznego drogi, wraz z ewentualną weryfikacją i docelową lokalizacją zabezpieczeń akustycznych na terenach chronionych akustycznie, gdzie przekroczone zostaną dopuszczalne poziomy hałasu, z dopuszczeniem zmiany lokalizacji ekranów akustycznych wymienionych w pkt II 3.33 pkt a-x;
- wykonania pełnej inwentaryzacji przyrodniczej terenu inwestycji i jego sąsiedztwa oraz weryfikacji lokalizacji i parametrów przejść dla zwierząt;
- sprecyzowania i wskazania miejsc planowanej wycinki drzew i jej zakresu,
- ilości, lokalizacji, parametrów i technologii wykonania przejść dla zwierząt i przepustów dla płazów, doprecyzowania sposobu zagospodarowania stref przejść dla zwierząt, z uwzględnieniem: właściwego doboru gatunków roślin (gatunki rodzime), właściwych połączeń z siatkami dla zwierząt i ogrodzeniami dla płazów, bogatego zagospodarowania nawierzchni zwłaszcza w przypadku przejść dużych i górnych (użycie karp, głazów, oczka wodne, bogaty program nasadzeń ilościowy i jakościowy), lokalizacji osłon przeciwośnieniowych itp.,
- odcinków do zabezpieczenia w fazie budowy i eksploatacji ze względu na występowanie płazów;

- zweryfikowania wytypowanych miejsc przenoszenia płazów pod kątem warunków dogodnych do ich bytowania;
- zweryfikowania na trasie przebiegu drogi miejsc potencjalnego występowania pachnicy dębowej, w szczególności miejsc już stwierdzonych potencjalnych siedlisk pachnicy dębowej, tj.: (...) dębu w okolicy Sławoszewa;
- oddziaływania na środowisko gruntowo-wodne, w szczególności poprzez dobór sposobu odwodnienia drogi oraz lokalizacji i parametrów urządzeń oczyszczających wody opadowe;
- określenia miejsc wykluczonych pod lokalizację zapleczy budowy z uwzględnieniem warunków wskazanych w pkt 2 decyzji, a wybór tych lokalizacji powinien uwzględniać minimalizację zniszczenia drzew i krzewów poza konieczną wycinką w pasie drogowym oraz wykluczenie udokumentowanych w otoczeniu projektowanego przedsięwzięcia stanowisk gatunków chronionych i zagrożonych oraz chronionych siedlisk przyrodniczych;
- zweryfikowanie informacji wynikających z raportu oddziaływania inwestycji na środowisko w zakresie zasiedlenia przez płazy oraz ptaki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej i nieliczne jako lęgowe w Polsce, wszystkich zbiorników wodnych na przebiegu i w sąsiedztwie planowanej inwestycji;
- wyznaczenia i uwzględnienia miejsc do rozwieszenia budek dla nietoperzy za wycinkę prowadzoną w obszarze występowania nietoperzy, a tym samym potencjalne uszczuplenie miejsc dogodnych dla ich bytowania, jak również zaproponowanie ewentualnych dodatkowych działań minimalizujących oddziaływanie inwestycji na chiropterofaunę.

Rozpatrzenie uwag, jakie wpłynęły w ramach udziału społeczeństwa

Pismem z dnia 17.12.2024 r. uwagi przedłożyli współwłaściciele działek nr [REDAKTED] Sławoszewo gm. Dobra ([REDAKTED]) oraz właścicielka działki nr [REDAKTED] obręb Sławoszewo, gm. Dobra, p. [REDAKTED], których nieruchomości bezpośrednio sąsiadują z obszarem MOP „Sławoszewo”. Zasadniczym problemem poruszonym w piśmie jest wielkość MOP, którego powierzchnia została zwiększona w stosunku do założeń prezentowanych na wcześniejszych etapach, we wcześniejszych opracowaniach. W decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wskazano, że szacunkowa powierzchnia MOP winna wynosić ok. 3,0 ha. Zaznaczyć należy, że podobne wątpliwości i obawy zostały wyrażone w piśmie z dnia 10.10.2024 r. złożonym do Wojewody Zachodniopomorskiego przed wszczęciem postępowania w sprawie wydania ZRID. W związku z tym, że odpowiedź udzielona wówczas przez Generalną Dyрекję Dróg Krajowych i Autostrad nie usatysfakcjonowała właścicieli ww. działek, zdecydowali o ponownym wystąpieniu, wskazując, że sprzeciwiają się projektowi i jednocześnie wnoszą o rozpatrzenie następujących kwestii:

1. Przeanalizowania możliwości zmniejszenia MOP Sławoszewo (lewego), który się rozrósł w stosunku do pierwotnych założeń.
2. Przeanalizowania przez projektantów niwelety drogi i korektę wysokościową. Jezdnia manewrowa nr 7 ma być realizowana na nasypie 2,5-3m, co znacząco rzutuje w sensie wysokości na istniejący teren sąsiedni. Oceniamy, że do tej pory nikt się nad tematem nie pochylił ponieważ terminy złożenia projektu do Urzędu Wojewódzkiego na to nie pozwalały, a wg udostępnionych rysunków nr 4-005 i 4-006 można wnioskować, że jednak jest możliwość obniżenia terenu trasy i związanego z nią MOP Sławoszewo.
3. Zamontowania ekranów akustycznych, nieprzeziernych w celu ochrony przed hałasem oraz zapewnienia minimum prywatności terenów faktycznie zagospodarowanych (dz. nr [REDAKTED] i [REDAKTED]), które winny być chronione. Światowa Organizacja Zdrowia już dawno wskazywała, że w przypadku hałasu nocnego na poziomie 40-55dB obserwuje się niekorzystne skutki zdrowotne, znaczna część ludzi cierpi z powodu silnego poirytowania i zaburzeń snu.
4. Zwiększenia nasadzeń na terenie MOP Sławoszewo lewym – wprowadzenie zieleni wysokiej oraz krzewów w tym zimozielonych od strony działki nr [REDAKTED] oraz dodanie zieleni przy jezdni manewrowej nr 7 (na dz. nr [REDAKTED] w kierunku Bartoszewa) w obrębie budynku sanitarnego i terenu pod zadaszone miejsca piknikowe oraz miejsca na odpady z segregacją.
5. Ewentualnie zaproponowania przez Inwestora innego rozwiązania związanego z pkt 3 i 4, zapewniającego postulowane zminimalizowanie hałasu i widoczności z terenu MOP-u w

kierunku działek [REDAKTOWANE] np. zamontowanie ekranów porośniętych roślinnością jak np. na ulicy Europejskiej w Szczecinie).

6. Wyjaśnienia, z jakiego powodu działka [REDAKTOWANE] znalazła się w wykazie działek z ograniczonym sposobem korzystania dla obowiązku budowy itp. w zawiadomieniu o wszczęciu postępowania z dn. 30.10.2024 r.
7. Przystawienia lamp oświetleniowych wys. 5m przy jezdni manewrowej nr 7 ustawionych z prawej strony tej jezdni na stronę lewą, żeby strumień światła oświetlał jedynie teren MOP.

Zgodnie ze stanowiskiem Projektanta TPF oraz odpowiedzią GDDKiA wyjaśniam:

Ad.1

Opracowane na zlecenie Marszałka województwa pierwotne Studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowe – STEŚ II, nie odpowiadało standardom obowiązującym dla dróg ekspresowych w zakresie MOP wg wytycznych GDDKiA m.in. „Instrukcji Zagospodarowania Dróg” oraz „Stadiów i składowej dokumentacji projektowej dla dróg i mostów w fazie przygotowania zadań”, stanowiącej załącznik do zarządzenia Nr 30 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 8 listopada 2005 r. Opracowanie pierwotne w zakresie MOP, zawierało wyłącznie określoną wstępną lokalizację MOP z podaniem rodzaju MOP, bez doprecyzowania jego zagospodarowania. Dla poszczególnych MOP nie wskazano urządzeń i obiektów w tym wyposażenia technicznego i szacunku ilościowego miejsc postojowych dla poszczególnych typów pojazdów. Na etapie opracowania na zlecenie Oddziału Koncepcji Programowej MOPY zostały poddane analizie, w wyniku której usunięto jedną parę MOP Stobno zakładając obsługę ruchu pojazdów poprzez sąsiedni MOP Sławoszewo. Natomiast wielkości poszczególnych urządzeń MOP i liczby miejsc postojowych na MOP są pochodną obliczeń prognozowanego ruchu. Dodatkowo dla każdego MOP na etapie Projektu Budowlanego, Oddział został zobowiązany zapewnić rezerwę terenu na MOP pod dodatkowe stanowiska postojowe dla samochodów ciężarowych w ilości 20% obliczonej liczby stanowisk. Dodatkowo w chwili obecnej GDDKiA została zobowiązana do zapewnienia dodatkowych wymagań wojskowych dla obszarów poszczególnych MOP przewidzianych do realizacji, wobec powyższego nie ma możliwości zmniejszenia powierzchni procedowanego lewego MOP Sławoszewo.

Ad.2

Niweleta trasy głównej w rejonie MOP Sławoszewo jest wypadkową licznych zależności techniczno - inżynierskich:

- poziomu wody gruntowej jej wahań i wymaganej odległości od spodu konstrukcji nawierzchni drogi w celu negatywnego wpływu wody na konstrukcję,
- utrzymania wymaganych pochyłeń podłużnych niwelety na rampach przechyłowych przed i za łukami poziomymi drogi,
- obiektów środowiskowych i ich parametrów,
- konieczności poprowadzenia kanalizacji deszczowej trasy w pasie rozdziału nad wymaganymi decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach obiektami dla płazów i małych zwierząt (PZM i PZŁ), przy utrzymaniu wymaganych spadków oraz jej przykrycia ze względu na przemarzanie i minimalne głębokości studni wpustowych.

Odnosnie niwelety manewrowej jezdni nr 7 MOP, również zastosowano jej wyniesienie w celu zapewnienia bezpiecznej wysokości wahań wody gruntowej od spodu konstrukcji drogi, podobnie jak cały obszar MOP, który został zaprojektowany w nasypie 0,5 do 2 m od powierzchni terenu. Jednocześnie podkreślenia wymaga fakt, że bezwładna wysokość nasypu poszczególnych niwelet nie stanowi rzetelnej oceny wysokości z uwagi na istniejące wahania rzędnych terenu na linii zabudowy działki nr [REDAKTOWANE] do obszaru MOP, sięgających powyżej jednego metra wg ogólnodostępnych danych. Wskazany obszar do rzekomej docelowej perspektywicznej zabudowy w większości stanowi teren zagrożony podtopieniami, na podstawie wykonanych dla dokumentacji indywidualnych badań hydrogeologicznych. Zaprojektowane rozwiązania wysokościowe jest optymalnym i jednocześnie uwzględniającym komplet wyżej wymienionych uwarunkowań. Rozwiązania są dostosowane do warunków terenowych, które w zasadzie wykluczają prowadzenie konstrukcji trasy po terenie z uwagi na możliwy brak spełnienia warunków bezpieczeństwa użytkowania i trwałości obiektu.

Ad.3

Zasadność zaprojektowania ekranów przeciwhałasowych wynika z wykonanej analizy hałasowej. Ochronie podlegają wyłącznie tereny faktycznie zagospodarowane, dla których wykazano, że znajdują się w zasięgu ponadnormatywnego oddziaływania hałasu pochodzącego od planowanej drogi w zakresie przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu, określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. W omawianej lokalizacji przekroczenia nie występują, co potwierdza zakres izofon oddziaływania akustycznego trasy zawarty w raporcie środowiskowym. Wskazana na działce [REDAKTED] zabudowa znajduje się w odległości: 120 m od dodatkowej jezdni drogi ekspresowej nr DD12a, 138 m od jezdni manewrowej MOP nr 7, 200 m od środka MOP i 285 m od osi trasy drogi ekspresowej. Analiza akustyczna obejmuje wszystkie obszary sąsiadujące z inwestycją niezależnie od stanu własności nieruchomości, natomiast warunki wskazane w decyzji środowiskowej nie zawierają obowiązku stosowania dodatkowych osłon nieprzeźroczystych (nieprzeziernych) obszarów prywatnych ograniczających dostrzegalność MOP, wobec czego nie zostały zawarte w analizie.

Ad. 4 i 5

Po ponownej analizie projektantów branży zieleni, na obrzeżach MOP zdecydowano o doprojektowaniu dodatkowej zieleni osłonowej. Wprowadzenie dogęszczających nasadzeń zgodnie z załączonym do pisma inwestora szkicem zostało uwzględnione w warunkach niniejszego postanowienia.

Ad. 6

Nieruchomość nr [REDAKTED] znajduje się w zestawieniu: „Działki z ograniczonym sposobem korzystania dla budowy/przebudowy sieci uzbrojenia terenu i/lub obowiązku budowy/przebudowy innych dróg publicznych i/lub obowiązku budowy/przebudowy zjazdów i/lub obowiązku budowy tymczasowych obiektów budowlanych i/lub obowiązku rozbiórki istniejących obiektów budowlanych nieprzewidzianych do dalszego użytkowania oraz tymczasowych obiektów budowlanych i/lub obowiązku przebudowy urządzeń wodnych lub urządzeń melioracji wodnych szczegółowych” z uwagi na zaprojektowaną budowę sieci wodociągowej zlokalizowaną na sąsiedniej działce nr 20. Wskazany obszar stanowi zabezpieczenie terenu dla wykonawcy robót w celu dokonania wszystkich niezbędnych prac towarzyszących budowie sieci.

Ad. 7

W ocenie Projektanta nie jest zasadny postulat przybliżania źródła światła w kierunku istniejącej zabudowy. Skarpy nasypu jezdni manewrowej nr 7 oraz konieczność lokalizacji słupów latarni na fundamentach wymagałyby dodatkowego poszerzenia pobocza drogi manewrowej oraz zmianę lokalizacji sieci poziomych. O zakresie wiązki strumienia światła decyduje ustawienie oprawy a nie lokalizacja słupa latarni przy danej krawędzi jezdni, obecnie stosowane oprawy typu LED muszą zapewnić regulację strumienia świetlnego (ograniczające światło emitowane ponad horyzont). Dodatkowo przed oddaniem do użytkowania każdej nowobudowanej instalacji oświetleniowej, przeprowadzane są odbiorcze pomiary fotometryczne potwierdzające poprawność rozkładu światła.

W piśmie z dnia 20.12.2024 r. [REDAKTED] (dz. nr [REDAKTED] obręb Sławoszewo, gm. Dobra) zwróciła się o:

- zajęcie stanowiska, czy przedsięwzięcie polegające na budowie ZOS w obrębie Sławoszewo należy zaliczyć do mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 oraz zasoby naturalne Puszczy Wkrzańskiej;
- weryfikację czynności i prac jakie będą wykonywane w obrębie dz. nr [REDAKTED] (posesja znajduje się w wykazie nieruchomości objętych planowanymi pracami), albowiem działka znajduje się na gruncie zawierającym dużą ilość torfu, który w czasie opadów/roztopów staje się terenem grząskim, gruntem o niskiej nośności i łatwopalnym. Dodatkowo na działce znajduje się studnia głębinowa, która jest głównym i jedynym zbiornikiem wody użytkowej, w tym pitnej, niezbędnej do prowadzenia gospodarstwa domowego, w związku z tym istnieje obawa zanieczyszczenia wód gruntowych, do których może dojść podczas czynności remontowo – budowlanych mających na celu stworzenie infrastruktury drogowej oraz planowanego MOP przy granicy działki;
- udzielenie informacji, do kogo należą przylegające do posesji rowy, kto i przez jaki czas będzie odpowiedzialny za czyszczenie, konserwację oraz dbanie o drożność tych rowów;
- uwzględnienie następujących spostrzeżeń:
 - 1) w obrębie do 500 m od posesji znajdują się liczne siedliska bobrów, tereny na których odbywają się rykowiska jeleni oraz miejsca gniazdowania żurawi, łabędzi, bażantów oraz przepiórek;

- 2) w jaki sposób zaplanowanie tak dużego MOP-u oraz prace budowlane wpłyną na pogorszenie komfortu akustycznego, w szczególności emisja hałasu, wibracje, zanieczyszczenie powietrza spalinami z pojazdów, pylenie powstałe w czasie budowy, które nie pozostaje obojętne na warunki życia codziennego (brak możliwości otwierania okien, wietrzenie pościeli, suszenie prania na zewnątrz);
- 3) brak zaprojektowanych barier akustycznych między planowanym MOP-em a posesją na bieżącym etapie inwestycji. MOP ma być usytuowany na skarpie o wysokości 3 m powyżej terenu działki, co będzie miało wpływ na poziom hałasu, który zmusi właścicielkę nieruchomości do przebywania w domu przy zamkniętych oknach,
- 4) czy w projekcie zostało uwzględnione wystarczająco duże zadrzewienie wzdłuż granic posesji chroniące mieszkańców przed uciążliwością MOP.

Odpowiedź:

Nieruchomość nr [REDAKTURA] znajduje się w zestawieniu: „Działki z ograniczonym sposobem korzystania dla budowy/przebudowy sieci uzbrojenia terenu i/lub obowiązku budowy/przebudowy innych dróg publicznych i/lub obowiązku budowy/przebudowy zjazdów i/lub obowiązku budowy tymczasowych obiektów budowlanych i/lub obowiązku rozbiórki istniejących obiektów budowlanych nieprzewidzianych do dalszego użytkowania oraz tymczasowych obiektów budowlanych i/lub obowiązku przebudowy urządzeń wodnych lub urządzeń melioracji wodnych szczegółowych” z uwagi na zaprojektowaną budowę sieci melioracyjnej zlokalizowanej również na sąsiedniej działce nr [REDAKTURA]. Ponadto fragment nieruchomości o powierzchni ok. 0,0314 ha jest przeznaczony do wywłaszczenia pod pas drogowy inwestycji. Wskazana obawa w zakresie ryzyka zanieczyszczenia ujęcia wód podziemnych na ww. nieruchomości dla etapu robót jest zminimalizowana poprzez nałożony w decyzji środowiskowej szereg dodatkowych warunków i obostrzeń dla wykonawcy robót m.in.: nawierzchnie placów postojowych dla maszyn, środków transportu, parkingów dla pracowników, miejsce tankowania maszyn, miejsca magazynowania materiałów itp. zostaną uszczelnione. Ponadto wykonawca będzie zobowiązany do utrzymania właściwego reżimu prac budowlanych, przy założeniu prawidłowej organizacji budowy, gdzie nie przewiduje się możliwości wystąpienia bezpośredniego zagrożenia wód gruntowych zanieczyszczeniami z placu budowy. Dodatkowo ze względu na niekorzystne warunki gruntowo-wodne (wysoki poziom wód gruntowych) przewidziano budowę wszystkich zbiorników jako retencyjnych szczelnych. Przedmiotowy obszar położony jest częściowo w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Nr 122 Dolina kopalna Szczecin. W związku z realizacją inwestycji nie nastąpi bezpośrednia ingerencja w poziomy wód gruntowych, planowane zbiorniki retencyjne również nie będą ingerowały w lokalny układ stosunków gruntowo – wodnych.

Wskazane w piśmie rowy drogowe oznaczone nr 18 i 18a, projektowane do odtworzenia/oczyszczenia w ramach zadania, należą do Gminy Dobra. Zgodnie z art. 188 pkt 1 ustawy Prawo wodne: utrzymywanie urządzeń wodnych należy do ich właścicieli i polega na eksploatacji, konserwacji oraz remontach w celu zachowania ich funkcji. Natomiast zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej.

Odpowiedź do wskazanych w piśmie spostrzeżeń:

Ad. 1) przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej było zobowiązaniem wprost wynikającym z decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, jakie należało wykonać w ramach ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W raporcie wykazane zostały stanowiska/siedliska/obszary wykorzystywane przez poszczególne grupy zwierząt, m.in. ptaki i ssaki, nie tylko gatunki chronione do których zaliczają się żuraw, łabędź, przepiórka, ale też łownych – bażant, jelen. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach określiła szereg działań, jakie należy zastosować w celu zminimalizowania wpływu na siedliska zwierząt, a na etapie ponownej oceny ustalone warunki były weryfikowane, doprecyzowane i uszczegóławiane – w celu jak najlepszego zabezpieczenia elementów środowiska naturalnego przed wpływem inwestycji na etapie jej realizacji i eksploatacji. W przypadku ssaków, zastosowane na etapie eksploatacji ogrodzenie pozwoli na zminimalizowanie ryzyka kolizji zwierząt z pojazdami, natomiast system przejść umożliwi osobnikom migrację pomiędzy siedliskami. Niezagospodarowane, rozległe tereny sąsiadujące z drogą zapewnią ptakom możliwość znalezienia odpowiednich siedlisk do bytowania.

Zgodnie z aktualnie obowiązującym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, drogi zaliczają się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Badanie wpływu inwestycji na obszary Natura 2000 jest jednym z elementów oceny oddziaływania na środowisko, która dla tego typu przedsięwzięć z mocy prawa jest obligatoryjna. Przeprowadzona ponowna ocena oddziaływania na środowisko nie wykazała negatywnego wpływu na obszary Natura 2000, będące w zakresie oddziaływania przedmiotowego odcinka ZOS. Należy podkreślić, że w wydanych dla przedsięwzięcia decyzjach określono szereg działań minimalizujących oddziaływanie inwestycji na środowisko przyrodnicze, zarówno na etapie realizacji i eksploatacji. W przedmiotowej sprawie prowadzony będzie również monitoring przyrodniczy po wybudowaniu drogi, który wykaże faktyczny wpływ inwestycji w tym zakresie.

Ad. 2) Na obecnym etapie opracowania, z uwagi na brak szczegółowego harmonogramu prac oraz liczby maszyn i czas ich pracy nie ma możliwości oszacowania rzeczywistego zasięgu drgań maszyn. Niemniej jednak autorzy raportu na podstawie dostępnych wyników analizy wpływu podobnych prac oraz z uwagi na oddalenie zabudowy od planowanej inwestycji wskazali, że nie przewiduje się możliwości wystąpienia negatywnego oddziaływania w zakresie drgań z budowy. Natomiast biorąc pod uwagę zagospodarowanie w sąsiedztwie drogi, nie stwierdzono obiektów (odległość zabudowy mieszkalnej ww. działki wynosi ok. 66 m od dodatkowej jezdni drogi ekspresowej nr DD12a, 95 m od jezdni manewrowej MOP nr 7), które mogłyby być szczególnie narażone na oddziaływanie na skutek drgań podczas eksploatacji przedsięwzięcia. Odnośnie wskazanego ryzyka pylenia, decyzja środowiskowa zobligowała wykonawcę robót do ochrony jakości powietrza atmosferycznego w fazie prowadzenia prac budowlanych, co zostanie zapewnione poprzez następujące działania: przyjęty zostanie system organizacji pracy ograniczający jednoczesną pracę wielu urządzeń, urządzenia i pojazdy silnikowe niepracujące w danej chwili będą wyłączane; zminimalizowany zostanie również czas pracy silników na najwyższych obrotach, skrzynie ładunkowe pojazdów przewożących materiały sypkie będą przykrywane plandekami, prace ziemne, w tym wykopy będą prowadzone w sposób minimalizujący emisję niezorganizowaną, tzn. w czasie wysokich temperatur oraz wietrznej, suchej pogody, zwilżana będzie powierzchnia ziemi, drogi dojazdowe utrzymywane będą w stanie ograniczającym pylenie.

Ad. 3) Zasadność zaprojektowania ekranów przeciwhałasowych wynika z wykonanej analizy hałasowej. Ochronie podlegają wyłącznie tereny faktycznie zagospodarowane, dla których wykazano, że znajdują się w zasięgu ponadnormatywnego oddziaływania hałasu pochodzącego od planowanej drogi w zakresie przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu, określonych w przepisach. Wskazana na działce [] zabudowa znajduje się w odległości ok.: 66 m od dodatkowej jezdni drogi ekspresowej nr DD12a, 95 m od jezdni manewrowej MOP nr 7, 140 m od środka MOP i 225 m od osi trasy drogi ekspresowej, natomiast zakres izofon oddziaływania akustycznego trasy został zawarty w raporcie środowiskowym i potwierdza brak zasadności zastosowania dodatkowej ochrony. Niemniej jednak, po ponownej analizie projektantów branży zieleni, na obrzeżach MOP Zamawiający polecił doprojektowanie dodatkowej zieleni osłonowej.

Ad. 4) Granice wskazanej posesji nie są objęte dodatkowym nasadzeniem, ochrona przed uciążliwością MOP została zapewniona poprzez nasadzenia na obszarze MOP.

Zaplecza budowy

W ramach ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko należało określić miejsca wykluczone pod lokalizację zapleczy budowy biorąc pod uwagę warunki wskazane w pkt 2 decyzji, a wybór tych lokalizacji powinien uwzględniać minimalizację zniszczenia drzew i krzewów poza konieczną wycinką w pasie drogowym oraz wykluczenie udokumentowanych w otoczeniu projektowanego przedsięwzięcia stanowisk gatunków chronionych i zagrożonych oraz chronionych siedlisk przyrodniczych (...). W raporcie ponownej oceny wskazano konkretne miejsca, w których przewiduje się organizację zapleczy budowy. Zaplecza budowy będą lokalizowane w miarę możliwości w docelowym pasie drogowym, a w przypadku, gdy będą zlokalizowane poza nim – ich powierzchnia

będzie minimalizowana. Główne zaplecze budowy wraz z bazą materiałową będzie lokalizowane na obszarze projektowanych Miejsc Obsługi Podróżnych w km 20+500 (strona prawa i lewa). Mniejsze zaplecza przewiduje się w obszarze węzła Dobra (km 17+300 po stronie prawej) oraz obszarze węzła Tanowo (km 25+500 po stronie prawej). Ze względu na walory przyrodnicze, wyklucza się możliwość wyznaczenia pod zaplecze budowy stronę lewą w obszarze projektowanego węzła Tanowo.

Ochrona klimatu akustycznego

Dla etapu eksploatacji ocenę zagrożenia klimatu akustycznego zabudowy chronionej znajdującej się w otoczeniu przedmiotowej drogi, wykonano na podstawie wyników obliczeń równoważnego poziomu dźwięku w porze dziennej i nocnej (L^*A_{eqD} / L^*A_{eqN}) dla następujących horyzontów czasowych: roku 2029 – rok po oddaniu inwestycji do użytku i roku 2038.

Obliczenia zostały wykonane w siatce obliczeniowej o rozdzielczości 5x5 m, na wysokości 4 m nad poziomem terenu, przy uwzględnieniu jednego odbicia, tolerancji 0,1 dB oraz promienia poszukiwań o długości 2 000 m. Obliczenia wykonano również w punktach emisji hałasu przypisanych do budynków chronionych, zlokalizowanych w odległości 1 m od fasady na wysokości wszystkich kondygnacji. Na podstawie obliczeń dla siatki punktów obserwacji wyznaczono izolinie równoważnego poziomu dźwięku A, wraz z zasięgiem hałasu (izolinią o wartości dopuszczalnej). Analiza wykazała, że w przypadku braku zabezpieczeń będzie dochodziło do przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu. Dla horyzontu 2029 r. prognozuje się wystąpienie przekroczeń w dwóch punktach emisji, rzędu 0,6 i 0,9 dB w porze dnia, dla roku 2038 przewiduje się przekroczenia w porze dnia od 0,1 dB do 2,8 dB oraz w porze nocy od 0,1 do 2 dB. W ramach raportu dokonano analizy wielokryterialnej w zakresie doboru metod oraz środków ochrony przed hałasem, z której wynika, że urządzeniami pozwalającymi na dotrzymanie dopuszczalnych poziomów na terenach chronionych akustycznie są ekrany akustyczne, co jednocześnie pozostaje w zgodności z warunkiem I.2.3.m) decyzji RDOŚ.

W punkcie I.3.31 tejże decyzji wskazano, że należy zaprojektować 24 ekrany, których przybliżone lokalizacje uwzględniały cały przebieg zachodniego drogowego obejścia miasta Szczecina. Zgodnie z zapisami decyzji na analizowanym odcinku drogi należało zaprojektować łącznie 11 ekranów akustycznych - 9 po prawej stronie drogi i 2 ekrany po stronie lewej. W raporcie ponownej oceny dokonano modyfikacji ilości zabezpieczeń przed hałasem. Doboru zabezpieczeń przeciwhałasowych dokonano dla najbardziej narażonych punktów emisji hałasu – znajdujących się na wysokości najwyższej kondygnacji chronionych budynków (najmniej korzystna lokalizacja obserwatora) oraz na granicy terenu podlegającego ochronie akustycznej, tak aby w obu prognozowanych latach nie wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu w środowisku. Z uwagi na aktualizację zabudowy na analizowanym terenie, inne horyzonty czasowe analiz, zmiany niwelety drogi i przyjęcie innych założeń w modelu akustycznym, zaproponowano zastosowanie 3 ekranów akustycznych (EK01 – EK03) o wysokości 3 metrów każdy, zlokalizowanych w kilometrażu drogi: od 17+128,00 do 17+318,80 (strona lewa), od 0+096,20 do 00+217,30 (strona prawa), od 18+381,30 do 18+785,10 (strona lewa). W związku z powyższym, ze względów porządkowych zmodyfikowano warunek I.3.31 poprzez usunięcie z treści liczby ekranów, natomiast punkty od I.3.31.e) do I.3.31.o) zastąpiono tabelą zawierającą lokalizację i parametry ekranów.

Zaprojektowane ekrany akustyczne poddano odpowiednim działaniom optymalizacyjnym, mającym na celu uzyskanie takich parametrów, aby z jednej strony urządzenia te nie zostały niepotrzebnie przewymiarowane (ich zadaniem jest obniżenie natężenia hałasu do poziomu normatywnego, z zapasem co najmniej 0,5 dB), z drugiej zaś strony były wykonalne technicznie, biorąc pod uwagę ich wysokość i racjonalne możliwości posadowienia. W analizach uwzględniono 0,5-metrową podwalinę ekranu akustycznego (ujętą w jego wysokości). Wymagania w zakresie izolacyjności akustycznej ekranów ustalono wg normy PN-EN 1793-2:2018. Dla wszystkich ekranów akustycznych ustala się izolacyjność DL_R nie niższą niż 25 dB. Wymagania dotyczące izolacyjności akustycznej odnoszą się do podwaliny betonowej, konstrukcji nośnej oraz prefabrykowanych paneli

akustycznych, czyli całej konstrukcji przegrody łącznie. Nie dopuszcza się stosowania przerwy pomiędzy poziomem terenu a podstawą ekranu, ani otworów w części naziemnej betonowej podstawy ekranów, np. w celu odprowadzenia wód opadowych. Wymagania w zakresie własności pochłaniających ekranów ustalono wg normy PN-EN 1793-1:2017. Wszystkie proponowane ekrany muszą być wykonane z materiału pochłaniającego od strony drogi - jednolite wskaźnik oceny pochłaniania dźwięku $DL\alpha$ nie może być mniejszy niż 8 dB. Wymagania w zakresie dźwiękochłonności dotyczą ekranu na całej wysokości, za wyjątkiem podwaliny betonowej, do wysokości maks 0,5 m względem rzędnej jezdni u podstawy ekranu. Na analizowanym odcinku, zgodnie z zapisami decyzji GDOŚ wszystkie ekrany akustyczne wykonane zostaną jako pochłaniające, nieprzezroczyste.

Z przedstawionych w raporcie ponownej oceny wyników obliczeń prognozowanego poziomu hałasu w wyznaczonych punktach imisji dla roku 2029 i 2038 wynika, iż po zastosowaniu ww. zabezpieczeń akustycznych na terenach podlegających ochronie akustycznej, dotrzymane zostaną dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku.

Z raportu ponownej oceny wynika również, iż przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu występować będą w związku z funkcjonowaniem przebudowywanej w ramach przedsięwzięcia drogi wojewódzkiej DW115 (ok. km 23+600 projektowanej drogi S6). W raporcie wskazano, że biorąc pod uwagę wielkość prognozowanych przekroczeń (wyłącznie drugim w horyzoncie czasowym) nie projektowano zabezpieczeń akustycznych w sąsiedztwie DW115, m.in. z uwagi na fakt, że nie stwierdzono wpływu realizacji przedmiotowej inwestycji na zwiększenie natężenia ruchu na objętym zakresem inwestycji odcinku drogi wojewódzkiej. Hałas pochodzący od projektowanej S6 nie wskazuje na możliwość wystąpienia przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na terenie chronionym; droga S6 będzie przebiegać w wykopie pod DW115. Natomiast, jak wynika z przedłożonej dokumentacji w sąsiedztwie drogi DW115 wyznaczono rezerwy terenowe pod ewentualną realizację ekranów w przyszłości, jeśli analiza porealizacyjna wykaże taką konieczność. Rezerwy pod ekrany akustyczne zaplanowano w kilometrażu: od -00+006,46 do 00+035,25 (strona prawa), od -00+006,94 do 00+093,45 (strona lewa), od 00+041,16 do 00+123,68 (strona prawa), od 00+131,06 do 00+161,56 (strona prawa).

W punkcie III decyzji RDOŚ inwestor został zobowiązany do przeprowadzenia analizy porealizacyjnej. Analiza porealizacyjna w zakresie hałasu powinna zostać wykonana zgodnie z metodyką opisaną w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem.

Pomiary kontrolne w ramach analizy porealizacyjnej powinny zweryfikować dokładność prognoz akustycznych i prognoz natężenia ruchu, określić rzeczywistą wartość równoważnego poziomu dźwięku A w środowisku, pozwolić wyznaczyć rzeczywistą skuteczność podjętych działań ochronnych, potwierdzić dotrzymanie standardów akustycznych w środowisku lub wskazać na konieczność podjęcia dodatkowych działań, w tym utworzenia obszarów ograniczonego użytkowania. W związku z powyższym w raporcie wskazano punkty pomiarowe hałasu w celu weryfikacji zaproponowanych zabezpieczeń, tj. punkty PDH-1 – PDH-4.

Nazwa punktu	Nr receptora	Współrzędne		Kilometraż	Strona drogi	Odległość od drogi	Rodzaj terenu
		Y	X				
PDH-1	6	5461404	5928398	17+279	lewa	95	MN
PDH-2	15	5461637	5929787	18+687	lewa	145	MN
PDH-3	17	5462534	5931655	20+721	lewa	182	MN
PDH-4	23	5464733	5933494	23+658	lewa	244	MU

Lokalizacja punktów pomiarowych powinna zostać uszczegółowiona na etapie wykonywania analizy porealizacyjnej, w tym powinna obligatoryjnie obejmować zaproponowane punkty pomiarowe. W przypadku, gdy wykazane zostaną przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomów dźwięku w środowisku, wyniki monitoringu akustycznego będą stanowić podstawę do decyzji o ewentualnym podjęciu dalszych działań przeciwhałasowych. W sytuacji, w której pomimo zastosowanych środków technicznych nie będą mogły być dotrzymane standardy oddziaływania akustycznego, należy podjąć działania mające na celu utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania.

Analizę porealizacyjną należy wykonać w pierwszym roku po oddaniu do użytku całego projektowanego odcinka drogi ekspresowej S6 Zachodniej Obwodnicy Szczecina, ponieważ dopiero wtedy nastąpi stabilizacja ruchu docelowego – pozwoli to na ocenę rzeczywistego oddziaływania ruchu poruszającego się po tym ciągu drogowym.

Pismem z dnia 09.12.2024 r., znak: NZNS.7040.7.2.2024 Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie pozytywnie zaopiniował przedmiotową inwestycję, z zastrzeżeniem, że w przypadku, gdy analiza porealizacyjna przedsięwzięcia w punkcie pomiarowym PDH-4 wykaże niedotrzymanie standardów akustycznych w środowisku określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 112), należy wykonać ekrany akustyczne na rezerwach terenów przeznaczonych pod te ekrany wyznaczonych w raporcie ponownej oceny. W niniejszym postanowieniu wskazano, że wyniki analizy porealizacyjnej będą stanowić podstawę do decyzji o ewentualnym podjęciu dalszych działań przeciwhałasowych.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Na potrzeby niniejszego postępowania przeprowadzono ogólne szacowanie emisji zanieczyszczeń do powietrza z placu budowy. W prognozach przyjęto skrajnie niekorzystne dane: maksymalne nagromadzenie pracującego sprzętu w ilości 30 sztuk na 1 km (w tym koparki, inne maszyny robocze oraz – przede wszystkim – samochody ciężarowe dowożące materiały na teren budowy); praca w systemie 3-zmianowym, czyli przez 24 godzin na dobę, 7 dni w tygodniu przez cały rok. Jak wynika z obliczeń, w odniesieniu do żadnego z zanalizowanych zanieczyszczeń (dwutlenek azotu, benzen, pył PM-10, pył zawieszony PM 2,5, ołów, dwutlenek siarki, węglowodory aromatyczne, węglowodory alifatyczne, amoniak, tlenek węgla) nie przewiduje się możliwości wystąpienia przekroczeń wartości dyspozycyjnej. Decyzja ośu zawiera szereg warunków minimalizujących wpływ etapu budowy na stan jakości powietrza, które zostaną spełnione w trakcie realizacji. Natomiast autorzy raportu wystąpili o odstąpienie od warunku wskazanego w punkcie I.2.3.k decyzji RDOŚ, który wskazuje, aby w miarę możliwości stosować do podbudowy gotowe mieszanki wytwarzane w wytwórniach. Takie rozwiązanie z jednej strony pozwala na ograniczenie operacji mieszania kruszywa ze spoiwem w miejscu budowy, ale z drugiej strony długotrwały transport gotowych mieszanek związany jest z uciążliwościami zapachowymi na trasie dowozu. Zgodnie z zapisami raportu, do działań pozytywnych zaliczono korzystanie z wytwórni mas bitumicznych na zapleczu budowy. Z kolei pozostawienie ww. warunku w obecnej postaci uniemożliwiłoby przyszłemu wykonawcy zastosowanie takiego rozwiązania. Zaznaczyć należy, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami realizacja takiej wytwórni i tak związana byłaby z koniecznością uzyskania odrębnej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, tym samym oszacowaniem wpływu przedsięwzięcia na środowisko. Biorąc powyższe pod uwagę, tut. organ przychylił się do odstąpienia od konieczności zastosowania przedmiotowego warunku.

W ramach ponownej oceny analizie poddano także zagadnienie dyspersji zanieczyszczeń na etapie eksploatacji. Załączone do raportu wyniki obliczeń - z podziałem na przyjęte horyzonty czasowe 2029 i 2038 r. wykazały, że nie wystąpi ponadnormatywne oddziaływanie w tym zakresie. Dodatkowo zaprezentowano wyniki pomiarów rzeczywistych emisji zanieczyszczeń powietrza wykonane przy istniejących drogach ekspresowych. W żadnym z analizowanych przypadków nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych norm w zakresie tlenków azotu (w przeliczeniu na dwutlenek azotu NO₂), benzenu i tlenku węgla poza pasem drogowym. Przekroczenia nie wystąpią zarówno w przypadku stężeń dopuszczalnych ze względu na ochronę zdrowia ludzi, jak i ze względu na ochronę roślin. Mając powyższe na uwadze, tut. organ uznał, że nie ma uzasadnienia dla przeprowadzenia analizy porealizacyjnej odnośnie określenia poziomu emisji gazów i pyłów z eksploatowanej drogi, w związku z tym wprowadzono stosowny zapis w tym zakresie.

Oddziaływanie na środowisko przyrodnicze

W ramach ponownej oceny inwestor został zobowiązany do przeprowadzenia pełnej inwentaryzacji przyrodniczej terenu przedsięwzięcia i jego sąsiedztwa. Pismem z dnia 22 marca 2023 roku (znak: WONS-OŚ.6011.9.2023.KK) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zaakceptował przedłożoną metodykę prowadzenia prac terenowych. Inwentaryzacją objęto rośliny

naczyniowe i grzyby (w tym porosty i mchy), gatunki inwazyjne roślin, siedliska przyrodnicze, bezkręgowce, ryby i minogi, płazy i gady, ptaki, ssaki, nietoperze. Wyniki inwentaryzacji zawarte zostały w załączniku nr 8 do raportu ponownej oceny.

Rośliny naczyniowe, mchy i porosty

Odcinek drogi przecina dwa główne kompleksy siedlisk: zmeliorowanych użytków zielonych oraz lasów na siedliskach potencjalnych ubogich i kwaśnych borów mieszanych dębowo-sosnowych *Quercus-Pinetum* i borów suboceanicznych *Leucobryo-Pinetum*. Lasy tworzą dwa kompleksy: mniejszy między Dobrą i Wołczkowem oraz większy, rozciągający się od Sławoszewa, poprzez okolice Tanowa po Trzeszczyn. Na całej powierzchni lasy znajdują się na gruntach Skarbu Państwa i zarządzane są przez Nadleśnictwo Trzebież, pozostając w całości arealu w użytkowaniu gospodarczym, aczkolwiek ze statusem lasu ochronnego ze względu na położenie w pobliżu granic administracyjnych Szczecina. Niemal całą powierzchnię leśną zajmują drzewostany sosnowe, znikomy udział ma olsza na siedlisku olszyn k. Sławoszewa oraz dąb szypułkowy i grab w niewielkich wyspowych kompleksach na północnym krańcu odcinka.

Ze względu na warunki siedliskowe i użytkowanie gospodarcze lasu stanowią one siedlisko wąskiej grupy gatunków typowych dla kwaśnych lasów i borów. Wyjątkiem są izolowane płaty olszyn i grądów, które jednak z racji wyspowego występowania, niewielkiego arealu i także użytkowania gospodarczego drzewostanów cechują się ubogą florą. Brak tu siedlisk gatunków zagrożonych – rzadko spotykanych. Występują natomiast obficie poddane ochronie prawnej gatunki ubogich siedlisk leśnych i ich skrajów – wiciokrzew pomorski *Lonicera periclymenum* i turzyca piaszkowa *Carex arenaria* oraz zestaw chronionych, borowych gatunków mchów. Z ubogimi, piaszczystymi siedliskami na skrajach lasów i przydrożach śródleśnych związane są też chronione kocanki piaskowe *Helichrysum arenarium* i rzadko notowana turzyca Reichenbacha *Carex pseudobryzoides*, w takim też siedlisku stwierdzono rzadki w tej części Pomorza rozchodnik ościsty *Sedum reflexum*.

Zmeliorowane użytki zielone zajmują w obszarze ubogie gatunkowo łąki wyczyńcowe, mało zróżnicowane na rozległych obszarach. Dawne tereny rolnicze, włącznie z meliorowanymi użytkami zielonymi ulegają w wielu miejscach przekształceniom i przeznaczeniu pod zabudowę. Rozległe połacie nieużytkowanych łąk porastają półruderalne traworośla z trzcinnikiem piaskowym *Calamagrostis epigejos*, pokrzywą zwyczajną *Urtica dioica*, wyczyńcem łąkowym i trybulą leśną *Antriscus sylvestris*. W związku z realizacją inwestycji zniszczeniu ulegną:

- rośliny naczyniowe: częściowo jedno stwierdzone stanowisko powierzchniowe i jedno spośród czterech stanowisk punktowych kocanek piaskowych (ok. 57,9% zasobu w buforze inwentaryzacji); częściowo jedno z czterech stanowisk powierzchniowych i pięć spośród dwudziestu czterech stanowisk punktowych turzycy piaskowej (ok. 16,5% zasobu w buforze inwentaryzacji); częściowo cztery z sześciu stanowisk powierzchniowych i dwa spośród dziesięciu stanowisk punktowych wiciokrzewu pomorskiego (ok. 28,4% zasobu w buforze inwentaryzacji);
- mszaki: częściowo jedno z dwóch stanowisk powierzchniowych bielutki siwej (7,9% zasobu w buforze inwentaryzacji); częściowo cztery stwierdzone stanowiska powierzchniowe brodawkowca czystego (11,3% zasobu w buforze inwentaryzacji); częściowo jedno stwierdzone stanowisko powierzchniowe fałdownika nastroszonego (62,3% zasobu w buforze inwentaryzacji); częściowo dwanaście z trzynastu stanowisk powierzchniowych rokiennika pospolitego (11,6% zasobu w buforze inwentaryzacji); częściowo trzy stwierdzone stanowiska powierzchniowe widłozęba kędzierzawego (12,3% zasobu w buforze inwentaryzacji); częściowo trzy z czterech stanowisk powierzchniowych widłozęba miotlastego (12,5% zasobu w buforze inwentaryzacji).

Na zniszczenie ww. gatunków wymagane będzie uzyskanie decyzji derogacyjnej RDOŚ w Szczecinie. Pomimo sporej ilości zniszczeń w grupie roślin naczyniowych i mszaków, przy pospolitości większości gatunków nie uznaje się za zasadne stwierdzenie o znaczących oddziaływaniach na stan ochrony tych gatunków, gdyż należą one do gatunków rozpowszechnionych i niezagrożonych.

Grzyby i porosty

W obszarze opracowania nie stwierdzono siedlisk wielkoowocnikowych gatunków grzybów chronionych. Na całej trasie przedsięwzięcia występują lasy o charakterze gospodarczym, ze znikomym udziałem martwego drewna, przestojów, użytkowane zrębami zupełnymi, z relatywnie młodymi drzewostanami (pon. 100 lat) i na dużych powierzchniach z istotnym udziałem gatunków obcych, zwłaszcza czeremchy amerykańskiej, lokalnie też robinii akacjowej. Z podobnych powodów, a także z powodu bliskości miasta Szczecin i ZCh Police, uboga jest tu flora porostów. Nie stwierdzono muraw porostowych, z wyjątkiem niewielkich murawek na skraju boru przy ul. Kuźnickiej w Trzeszczynie, gdzie rosną jednak gatunki nie podlegające ochronie z dominacją chrobotka widlastego *Cladonia furcata*. Z gatunków nadrzewnych obecne są pospolite gatunki nie podlegające ochronie. Nie można wykluczyć jednak obecności chronionych porostów w strefie koron pojedynczych przestojów dębowych, dlatego drzewa te powinny być zabezpieczane w trakcie realizacji inwestycji.

Ze względu na częściowe zachowanie alei tworzonej przez stare dęby przy ul. Rubinowej w Sławoszewie, na których w 2015 roku stwierdzono bardzo niewielką obecność objętych ochroną częściową porostów (w postaci pojedynczych plech na pniach i konarach): pustułka rurkowata, wabnica kielichowata, odnożyca mączysta, odnożyca jesionowa, odnożyca opylona, brodacznka kępkowa, brązownicznica zielonawa – uznano te drzewa nadal za siedlisko tych gatunków, mimo nieodnalezienia okazów w ramach ponownej inwentaryzacji (pnie obficie porasta mąkla tarniowa). Z raportu wynika, że poza bardzo niewielką obecnością tych porostów istotną zmianą w stosunku do roku 2015 jest rozwój zabudowy w sąsiedztwie, ubytek jednego z drzew i usunięcie dolnych konarów z części pozostałych. Mimo zmian nie można uznać siedliska gatunków chronionych za nieistniejące. Przedmiotowa aleja przy ul. Rubinowej składa się z dwóch części. Z uwagi na przebudowę ul. Rubinowej część drzew (dębów) z tej alei o numerach 134-139, 141 zgodnie z inwentaryzacją dendrologiczną przeznaczona jest do wycinki. Pozostawiona zostanie druga część alei, zlokalizowana bliżej zabudowy za rowem melioracyjnym, w skład której wchodzi 7 dębów. Stanowiska porostów ulegną więc częściowemu zniszczeniu. Biorąc pod uwagę zapisy decyzji RDOŚ, warunek określony w punkcie I.2.5. z) o treści: *stare dęby, tworzące aleję przy polnej drodze łączącej Sławoszewo i osadę Żółtew, oddalone o ok. 100-250 m na północ od osi drogi zachować, a w sytuacji zbliżenia się inwestycji do ww. alei drzewa zabezpieczyć przed ewentualnym uszkodzeniem podczas prac budowlanych* zostanie częściowo spełniony.

Siedliska przyrodnicze

W ramach inwentaryzacji, w przebiegu drogi potwierdzono występowanie czterech typów siedlisk przyrodniczych: 6510 łąki świeże, 3150 starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne, 9190 kwaśne dąbrowy, 9160 grąd subatlantycki. Spośród ww. siedlisk powierzchnie dwóch płatów znajdują się w częściowej kolizji z inwestycją: 6510 i 9190.

Siedlisko przyrodnicze 6510 - w km 17+030 - 17+116 (strona prawa), powierzchnia płatu wynosi ok. 0,5480 m², powierzchnia kolizyjna – 0,0459 m². Stan zachowania siedliska w skali regionu kontynentalnego jest niezadowolający. Wiele monitorowanych stanowisk jest zdegradowanych ze względu na zaniechanie użytkowania i postępującą sukcesję roślinności sprzyjającą kolonizacji siedliska przez gatunki ekspansywne oraz drzewa i krzewy. Liczne stanowiska zostały zamienione w grunty orne lub zabudowane. Podstawowe oddziaływania jakie wpływają negatywnie na stan ochrony tego siedliska to zaniechanie użytkowania, sukcesja roślinności, intensyfikacja koszenia lub wypasu, zabudowa oraz budowa dróg. Szczegółowo w regionie kontynentalnym stwierdzono: powierzchnia siedliska – FV, specyficzna struktura i funkcje – U1, perspektywy ochrony – U1. Ocena ogólna – U1. Siedlisko przyrodnicze: 9190 - w km 25+348 - 25+479 (strona lewa), powierzchnia płatu 1,6684 m², powierzchnia kolizji 0,0662 m². Siedlisko występuje wyłącznie w regionie kontynentalnym, a jego zasięg jest ograniczony do zachodniej części Polski. Biorąc pod uwagę m.in. wyniki monitoringu GIOŚ, oceny poszczególnych parametrów przedstawiają się następująco: powierzchnia siedliska – FV, struktura i funkcje – U2, perspektywy ochrony – U1, ocena ogólna – U2.

Niewielkie ubytki powierzchni siedlisk nie mogą być uznane za znaczące do zasobów siedliska w regionie. Dodać należy, że oba ww. płaty siedlisk przyrodniczych znajdują się poza siecią obszarów Natura 2000. Ze względu na ich słabą reprezentatywność, izolację i niewielkie arealy, nie stanowią one też przesłanki do wyznaczania obszarów Natura 2000.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nałożyła następujące obowiązki związane z zapewnieniem ochrony zasobów przyrodniczych w fazie realizacji: (pkt I.2.5.a) *podczas prac budowlanych, nie niszczyć roślinności znajdującej się poza terenem objętym inwestycją, a na terenach cennych przyrodniczo, należy wyznaczyć geodezyjnie pas drogowy i oznaczyć go kolorową taśmą, poza tym pasem i wyznaczonymi drogami dojazdowymi nie będzie dopuszczalne poruszanie się maszyn budowlanych*. Biorąc powyższe pod uwagę zdecydowano o uzupełnieniu ww. warunku, wskazując lokalizację kolizyjnych stanowisk i siedlisk, wymagających widocznego wygradzenia.

Rośliny inwazyjne

W obszarze opracowania występuje jeden gatunek inwazyjny roślin ujęty w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów (Dz.U.2022.2649). Jest to rdestowiec ostrokończysty *Reynoutria japonica* zarejestrowany w trzech lokalizacjach: Sławoszewo gm. Dobra: przydroże przy ul. Rubinowej, Dobra gm. Dobra: przydroże przy ul. Dereszowej, Tanowo gm. Police: skarpy wyrobiska przy północno wschodnim krańcu miejscowości (przy ul. Jaworowej). Rdestowce bardzo łatwo rozprzestrzenić podczas prac ziemnych – wystarczy przemieścić wraz z glebą bardzo niewielki fragment organów podziemnych. Stąd należy unikać ryzyka jakiegokolwiek przemieszczenia gleby z miejsca występowania rdestowców, włącznie ze starannym oczyszczeniem narzędzi i sprzętu używanego do prac ziemnych w rejonie ich stanowisk.

Bezkregowce

Na badanym obszarze stwierdzono obecność 2 gatunków bezkręgowców objętych ochroną ścisłą na mocy prawa krajowego i umieszczonych w Załączniku II i IV Dyrektywy Siedliskowej (zalotka większa, czerwńczyk nieparek. Zalotka większa zinwentaryzowana została na zarastających zbiornikach wodnych w km 25+416 strona lewa. Choć przestrzennie część jej siedliska znajduje się w zakresie inwestycji, to kolizja ta nie oznacza konieczności dokonania całkowitej jego likwidacji – większość kompleksu stawów pozostanie nietkniętych realizacją inwestycji. W przypadku czerwńczyka nieparka wykazano jedno stanowisko w km 25+417 strona lewa. Część stanowiska przeznaczona jest do likwidacji w związku z realizacją przedsięwzięcia. W przypadku obu gatunków – stanowiska znajdują się poza obszarami chronionymi, w tym obszarami Natura 2000.

W buforze inwestycji zinwentaryzowano cztery gatunki mrówek: mrówkę ćmawą *Formica polyctena*, mrówkę rudnicę *Formica rufa*, mrówkę łąkową *Formica pratensis* oraz mrówkę pniakową *Formica truncorum*; ogólnie 50 mrowisk. W związku z realizacją inwestycji zniszczeniu ulegnie około 15 z nich. Ze względu na dość istotne kolizje inwestycji z kopcami mrówek, proponuje się ich przeniesienie na nowe lokalizacje, uzgodnione z właściwymi Nadleśnictwami. W trakcie badań starych dębów występujących pojedynczo lub w większych skupieniach (większość w okolicy wsi Sławoszewo i Tanowo) nie stwierdzono chronionych gatunków saproksylobiontów. Większość drzew była w dobrej kondycji, bez dziupli i próchnowisk. W związku z niestwierdzeniem stanowisk pachnicy dębowej w kolizji z inwestycją, na analizowanym odcinku nie będzie miał zastosowania warunek zawarty w pkt I.2.5.y) decyzji RDOŚ, zobowiązujący inwestora do prowadzenia oględzin drzew przeznaczonych do wycinki pod kątem zasiedlenia przez pachnicę dębową. Niemniej jednak w trakcie prac zapewniona będzie obecność specjalisty entomologa, zgodnie z brzmieniem warunku zawartego w pkt 2 decyzji GDOŚ, co przekładać się będzie na działania minimalizujące w odniesieniu do pozostałych zinwentaryzowanych gatunków bezkręgowców, w tym m.in. mrówek, ślimaka winniczka - przenoszenie mrowisk/okazów po uzyskaniu stosownych decyzji derogacyjnych. W punkcie I.3.28 decyzji RDOŚ wskazano, aby zastosować zamknięte obudowy źródeł światła w celu uniknięcia

powstania pułapek na owady. Przedmiotowy warunek zostanie spełniony, natomiast inwestor wystąpił o modyfikację warunku określonego w punkcie I.3.30 decyzji (zmienionej decyzją GDOŚ – pkt 25) wskazującego, aby drogę oświetlać za pomocą lamp sodowych, niskociśnieniowych, ze światłem o ciepłej barwie i strumieniem nierozproszonym, skierowanym w dół. W projekcie przewidziano oprawy oświetleniowe typu LED, charakteryzujące się takimi samymi właściwościami odnośnie oddziaływania na owady, dlatego wprowadzono stosowną modyfikację ww. warunku.

Ryby i minogi

Jak wynika z raportu, w związku z brakiem możliwości wykonania elektropołówów, w opracowaniu przyjęto występowanie gatunków ryb (i minogów) zgodnie z udostępnionymi, aktualnymi wynikami przekazanymi przez GIOŚ w Warszawie, PGWWP RZGW w Szczecinie i PZW w Szczecinie. Stan siedlisk i ich potencjalną możliwość w zakresie wykorzystywania przez ichtiofaunę, w tym chronione gatunki ryb i/lub minogów oceniono w ramach wizji terenowej, w ramach której skontrolowano 6 miejsc potencjalnego występowania chronionych gatunków ryb i/lub minogów: bezimienny dopływ Rowu Wołczkowskiego, Rów Wołczkowski, staw prywatny, Jezioro Bartoszewo, rów melioracyjny. Z załączonej dokumentacji wynika, że zagrożenie dla trwałości lokalnych populacji gatunków chronionych ryb i/lub minogów z powodu kolizji z przedsięwzięciem w granicach odcinka 2 jest ograniczone przestrzennie i z uwagi na charakter przedmiotowych cieków oraz wynikających z tego wielkości zasobów (liczebności populacji ewentualnie występujących chronionych gatunków ryb) jest minimalne.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nałożyła obowiązki związane z zapewnieniem ochrony ryb i minogów, m.in. (warunek I.2.5.oo), aby prace w obrębie cieków z wyłączeniem rzeki Odry, w których stwierdzono tarliska ryb i ciągi migracyjne prowadzić poza okresem tarła ryb, tj. kwiecień – czerwiec i pod nadzorem ichtiologa. W związku z tym, że w żadnym z przecinanych cieków nie stwierdzono tarliska ani ciągów migracyjnych ryb i minogów, tut. organ przychylił się do wniosku autorów raportu o rezygnacji z tego warunku. Jednocześnie uzupełniono zapis warunku w punkcie I.2.5.qq) decyzji RDOŚ o dodatkowe działania minimalizujące, jakie należy podjąć podczas prowadzenia prac w obrębie cieków.

Zgodnie z punktem IV.12 decyzji RDOŚ w ramach ponownej oceny należało zweryfikować informacje wynikające z raportu oddziaływania inwestycji na środowisko w zakresie zasiedlenia przez płazy oraz ptaki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej i nieliczne jako lęgowe w Polsce, wszystkich zbiorników wodnych na przebiegu i w sąsiedztwie planowanej inwestycji.

Płazy i gady

Z przedłożonej dokumentacji wynika, że kontrole/badania herpetofauny opierały się głównie na obserwacji wzrokowej (metoda na upatrzonego) i słuchowej (w przypadku płazów). Przed rozpoczęciem prac terenowych, opierając się na dostępnych ortofotomapach wytypowano potencjalne siedliska płazów (zbiorniki wodne) i gadów (skarpy, kopalnie, murawy, ciepłolubne okrajki). Kontrolowano tylko miejsca o wolnym, swobodnym dostępie. Na wytypowanych odcinkach o niskich walorach przyrodniczych przeprowadzono jedną kontrolę w okresie największej aktywności płazów i gadów – wiosną 2023 roku. Na pozostałych obszarze objętym inwentaryzacją przeprowadzono po kilka kontroli terenowych w okresie wiosennym i letnim (duża aktywność głosowa żab zielonych, kumaka nizinnego i rzekotki drzewnej) oraz wykonano kontrole w okresie jesiennym. Badania terenowe prowadzono metodą marszrutową nastawioną na wykrycie siedlisk potencjalnego bytowania, w tym również rozrodu oraz potencjalnych miejsc zimowania. Poszukiwano oczek wodnych, kałuż, wyrobisk, stert kamieni, nasłonecznionych skarp. Poszukując gatunków chronionych penetrowano zadrzewienia, użytki zielone, ugorujące grunty orne, podmokłości i zbiorniki wodne oraz brzegi cieków i rowów melioracyjnych. Szczegółowymi badaniami objęto zbiorniki wodne oraz tereny podmokłe i rowy. Zbiorniki i inne potencjalne siedliska gdzie nie uzyskano dostępu (ogrodzenie, zakaz wejścia, zakaz wjazdu), jeśli było to możliwe, kontrolowano metodą nasłuchową z możliwie najbliższej dostępnej

odległości, lub obserwując lustro wody przy użyciu lornetki. Kontrolowano również pobocza dróg w celu wypatrzenia osobników martwych. Szlaki migracji płazów wyznaczone zostały na podstawie analizy terenu (rozmieszczenie cieków, wykazanych stanowisk rozrodu, żerowisk) jak i bezpośrednich obserwacji osobników migrujących. Każdy zidentyfikowany zbiornik wodny kontrolowano przynajmniej 1 raz. Inwentaryzacja obejmowała również identyfikację korytarzy i szlaków migracji badanej grupy zwierząt. Szczególną uwagę zwracano na wykrycie gatunków priorytetowych płazów i gadów oraz ich siedlisk.

W czasie badań stwierdzono stanowiska gatunków płazów: żaby wodnej, ropuchy szarej, grzebiuszki ziemnej, żaby trawnej, żaby moczarowej, traszki zwyczajnej oraz gadów: jaszczurki zwinki, zaskrońca zwyczajnego. Łącznie w przebiegu analizowanego odcinka odnotowano 4 stanowiska gadów i 46 stanowisk płazów. Żadne ze zinwentaryzowanych stanowisk nie jest kolizyjne z inwestycją w sposób wymagający całkowitej likwidacji siedliska. Najbliższe stanowiska to zlokalizowane w km 27+104 (strona lewa) - stanowisko żaby trawnej, oddalone od osi jezdni ok. 53 m, najbliższe stanowisko gadów (jaszczurka zwinka) znajdowało się ok. 101 m od osi jezdni, w km 27+086 (strona lewa). Powyższe stanowiska charakteryzowały się niewielką liczebnością. Do najbardziej licznych stanowisk zaliczają się siedliska żaby trawnej i wodnej w km ok. 17+445 (strona prawa), oddalone o ok. 583 m od osi jezdni, ropuchy szarej w km 17+471 (strona prawa), w odległości ok. 703 m od osi jezdni, żaby moczarowej i żaby trawnej w km 17+490, 17+494 (strona prawa) ok 800 m od osi jezdni, ropuchy szarej w km 22+272 (strona prawa) ok 447 m od osi jezdni. W związku z tym, iż nie przewiduje się zmian stosunków gruntowo-wodnych poza terenem pasa drogowego, nie przewiduje się także wystąpienia oddziaływań pośrednich na zinwentaryzowane siedliska.

Na podstawie przeprowadzonych badań wyznaczono również 12 szlaków migracji płazów, z których 7 jest kolizyjnych z inwestycją: w km 16+276 - 16+478 (strona prawa/lewa), 17+389 - 17+539 prawa/lewa, 19+669 - 19+989 prawa/lewa, 20+177 - 20+322 prawa/lewa, 20+863 - 21+543 lewa 67 m od osi jezdni, 22+386 - 22+577 prawa/lewa, 25+178 - 25+684 lewa - 133 m od osi jezdni.

Zgodnie z zapisami decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz uchylającej ją w części decyzji GDOŚ wskazano szereg rozwiązań i koniecznych do zastosowania działań minimalizujących oddziaływanie na płazy - zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji. Według określonych warunków, prace związane z realizacją przedsięwzięcia prowadzone będą pod nadzorem herpetologicznym, do zadań którego należy będzie kontrola terenu przed rozpoczęciem prac, w tym kontrola miejsc potencjalnego występowania płazów, jak okolice cieków i rowów melioracyjnych, odławianie i przenoszenie płazów w bezpieczne siedliska, weryfikacja tych siedlisk, weryfikacja lokalizacji, sposobu i poprawności wykonania tymczasowych ogrodzeń dla płazów, itp.

Zgodnie z punktem I.2.5.zz) decyzji RDOŚ, odławiane płazy przenieść należy do najbliższych zbiorników wodnych, znajdujących się w sąsiedztwie, a zasiedlonych przez płazy; miejsca te wymagają zweryfikowania przez nadzór przyrodniczy, o czym stanowi również zapis punktu IV.6 decyzji. Wykaz miejsc przenoszenia schwytanych płazów zawiera załącznik nr 4 do decyzji RDOŚ. Na analizowanym odcinku wskazano 4 lokalizacje, w tym sieć rowów na łąkach między drogą Wołczkowo – Dobra a Sławoszewem w km ok. 17+000, rowy i zbiorniki wodne w obrębie Sławoszewa, ok. km 21+000, Jezioro Bartoszewo, kompleks niewielkich zbiorników pokopalnych w sąsiedztwie zabudowy Tanowa, które jednak w pewnym stopniu są kolizyjne z węzłem Tanowo. Jak wynika z raportu, ze względu na bardzo suchy rok prowadzenia prac związanych z inwentaryzacją przyrodniczą (2023) nie było możliwe zweryfikowanie wszystkich potencjalnych miejsc przenoszenia schwytanych płazów, wiele zbiorników wyschło, co nie oznacza jednak, że w innych – bardziej wilgotnych latach – nie będą one stanowić siedlisk płazów. O atrakcyjności tych miejsc świadczą archiwalne badania (w tym właśnie wykaz zawarty w załączniku nr 4 do decyzji) oraz obecność roślinności charakterystycznej dla obszarów o wysokiej wilgotności. Z uwagi na powyższe uwarunkowania, weryfikację/aktualizację miejsc do przenoszenia schwytanych płazów w związku z realizacją inwestycji należy dokonać przed rozpoczęciem robót budowlanych w optymalnym dla płazów okresie tj. od marca do czerwca kiedy to trwa rozród. W tym celu zmodyfikowano warunek wskazany w punkcie I.2.5.zz) uzupełniając jego zapis o termin przeprowadzenia weryfikacji/aktualizacji przedmiotowych miejsc.

W przedłożonym raporcie zawnioskowano o odstąpienie od warunku wskazanego w punkcie I.2.5.tt) decyzji RDOŚ, który stanowi, by na etapie projektowania zapewnić zwierzętom możliwość dostępu do terenów podmokłych lub przemieszczania się pomiędzy fragmentami terenów podmokłych rozdzielonymi pasem drogowym. Zdaniem autorów raportu warunek ten jest w praktyce niemożliwy do zrealizowania, gdyż pas budowy drogi ekspresowej jest ciągły i nie ma możliwości technologicznych pozostawienia pasów niezajętych pod budowę, którymi mogłyby się przemieszczać zwierzęta. W miejscu występowania terenów podmokłych, związanych z występowaniem płazów, teren placu budowy zostanie ogrodzony, a zwierzęta poruszające się wzdłuż ogrodzenia będą przenoszone przez nadzór herpetologiczny na siedliska zastępcze. Wobec powyższego organ przychylił się do rezygnacji z ww. warunku.

Lokalizacja tymczasowych wygradzeń określona została w punkcie 13 decyzji GDOŚ, uchylającym brzmienie punktu I.3.12 decyzji RDOŚ; w warunku tym wskazano także minimalne parametry tych zabezpieczeń oraz materiał, z jakiego powinny zostać one wykonane (siatka lub folia). Zgodnie z danymi zawartymi w raporcie, odcinki drogi wymagające zabezpieczenia nieznacznie wydłużono, zawnioskowano także o wprowadzenie modyfikacji w zakresie sposobu wykonania wygradzeń. Ogrodzenia tymczasowe zostaną zamontowane obustronnie w km 17+000 - 21+700, 22+000 - 22+800, 25+200 - 25+800. Materiał, z którego wykonane będzie ogrodzenie musi umożliwiać odpowiedni i trwały naciąg; wymiary minimalne zabezpieczeń to: wysokość części nadziemnej – 50 cm, głębokość zakopania w gruncie – min. 10 cm, odgięcie górnej krawędzi na zewnątrz drogi (w kierunku otaczającego terenu) pod kątem 45-90°, tworząc daszek (przewieszkę) o długości min. 10 cm – na odcinkach występowania gatunków o dużych zdolnościach wspinania się (ropucha szara), zakończenia ogrodzeń będą posiadały „zawrotki” w kształcie litery U; końcowe odcinki ogrodzeń (o długości 5 m) będą przebiegać pod kątem prostym do pasa drogi/granicy obszaru budowy. Nadzór przyrodniczy może skorygować lokalizacje ogrodzeń, jeśli będą przemawiały za tym aktualne dane faunistyczne i zmiany w aktywności gatunków w stosunku do obserwacji prowadzonych na etapie raportu o oddziaływaniu na środowisko. Całokształt wytycznych w powyższym zakresie zawarto w tabeli „Lokalizacja i sposób wykonania tymczasowych ogrodzeń ochronnych dla płazów”, modyfikując i uszczegóławiając zapis warunku na analizowanym odcinku.

Na etapie eksploatacji działaniami minimalizującymi oddziaływanie drogi na płazy będzie m.in. budowa przejść umożliwiająca migrację płazom i drobnym zwierzętom, wykonane zostaną również ogrodzenia ochronno-naprowadzające oraz ogrodzenia zbiorników retencyjnych. W punkcie 9 decyzji GDOŚ, zmieniającym brzmienie punktu I.2.5.ddd) decyzji RDOŚ wskazano, aby ww. zbiorniki ogrodzone zostały szczelnie ogrodzeniem, którego charakterystykę i parametry określono w pkt I.3.12 decyzji RDOŚ. W tym miejscu zaznaczyć należy, że wskazane tam *ogrodzenia w postaci siatki lub folii powinny mieć wysokość nie niższą niż 50 cm nad poziomem gruntu z przewieszką o długości 5 cm, skierowaną „na zewnątrz” od placu budowy oraz być osadzone w gruncie na głębokość nie mniejszą niż 10 cm* dotyczyły ogrodzeń tymczasowych. Zgodnie z raportem zbiorniki te ogrodzono szczelnie ogrodzeniem uniemożliwiającym dostęp płazów – siatką stalową o wysokości minimum 50 cm o drobnych oczkach 0,5 cm x 0,5 cm, z przewieszką o długości 10 cm z zagięciem skierowanym „na zewnątrz” od drogi. Siatka dla szczelności wkopana będzie w grunt na głębokość minimum 10 cm. W miejscach gdzie ogrodzenie ochronne przebiega w śladzie ogrodzenia głównego drogowego, będzie z nim szczelnie połączone. W związku z powyższym ostatecznie zmodyfikowano zapis ww. warunku, doprecyzowując parametry ogrodzeń zbiorników.

Odnosząc się do kwestii lokalizacji płotków ochronno-naprowadzających dla płazów, ogrodzenia te należało wykonać obustronnie w km 17+100 - 20+500, 20+800 - 21+700, 22+100 - 22+800 oraz 25+200 - 25+800. Zgodnie z materiałami załączonymi do przedłożonej dokumentacji w postaci plików shp, ustalono, że początek obustronnych ogrodzeń ochronno – naprowadzających przypada na odcinki w km od ok. 15+970 do 22+930 i ok. od ok. 25+145 do 26+480. Zaznaczyć należy, że na etapie decyzji ośu przejście dla małych zwierząt wyznaczone zostało w km 16+280, natomiast biorąc pod uwagę, iż w raporcie ponownej oceny, ze względu na kolizję ze zbiornikiem retencyjnym ZB-1 przejście dla płazów przeniesione zostało na km 16+077, a zmianę lokalizacji potwierdziły

również wyniki przeprowadzonych obserwacji terenowych i analiz faunistycznych - stwierdzono potrzebę zastosowania obustronnych ogrodzeń ochronno-naprowadzających już na odcinku od km 15+970. Ogrodzenia te powinny łączyć się szczelnie z czołem przepustów i przejść oraz mieć wysokość minimum 50 cm ponad powierzchnię terenu. Ponadto powinny być osadzone w gruncie na głębokość minimum 10 cm oraz posiadać przewieszkę o wysokości minimum 5 cm, z zagięciem skierowanym „na zewnątrz” od drogi. Ogrodzenia ochronno-naprowadzające należy wykonać z elementów prefabrykowanych (pełnych) lub z siatki o średnicy oczek nie większej niż 0,5 x 0,5 cm (z wyłączeniem siatek polimerowych). Wolne końce ogrodzenia zakończyć U-kształtnymi zawrotkami. Ponadto ww. ogrodzenie powinno być szczelnie połączone z wysokim ogrodzeniem. Herpetolog w ramach nadzoru przyrodniczego może wskazać dodatkowe odcinki, na których konieczne jest zastosowanie ogrodzeń ochronno-naprowadzających. Jak wynika z raportu, warunek ten zostanie spełniony w zakresie parametrów ogrodzenia (przewiduje się wykonanie przewieszki o wysokości 10 cm). W oparciu o przekazane materiały uszczegółowiono warunek odnoszący się do lokalizacji stałych ogrodzeń ochronno-naprowadzających dla płazów. Zaprojektowane ogrodzenie będzie szczelne również w miejscach przejść przez pasy technologiczne oraz w miejscach gdzie przewidziane są furtki oraz bramy.

Ptaki

Inwentaryzacja ptaków wykonana została w oparciu o przeprowadzone badania terenowe w sezonie 2022 – 2023. Łącznie przeprowadzono 27 wizyt, obejmujących wszystkie okresy fenologiczne w okresie od czerwca 2022 r. do października 2023 r. Przeprowadzone prace terenowe wykazały obecność co najmniej 96 gatunków ptaków, z czego do lęgów na przebiegu rozpatrywanego wariantu i w jego bezpośrednim sąsiedztwie przystępują 72 gatunki. Na przedmiotowym odcinku możliwe są kolizje planowanej inwestycji z lęgami pospolitych gatunków - bogatki, cierniówki, czubatkki, dzięcioła dużego, dzwońca, gajówki, kapturki, kosa, kowalika, łożówki, makolągwy, mazurka, modraszki, muchołówki żałobnej, mysikrólika, pełzacza leśnego i ogrodowego, pliszki siwej i żółtej, piecuszka, piegży, pierwiosnka, pleszki, potrzęsacza, rudzika, sosnowki, sójki, sroki, strzyżyka, szczygła, szpaka, śpiewaka, świergotka drzewnego, świerszczaka, świstunki, trznadla, wilgi, zaganiacza, zięby i skowronka. W km 16+405 i 25+480 odnotowano kolizyjne stanowiska kłaskawki. Według danych literaturowych przytoczonych w raporcie, jest to gatunek średnio liczny, wykazujący tendencję wzrostową. Biorąc pod uwagę wzrost liczebności w kraju z uwzględnieniem lokalnego statusu (liczny) – ingerencja w dwa spośród dziewięciu odnotowanych siedlisk pozwala wykluczyć znaczące negatywne oddziaływanie na ten gatunek.

Spośród zinwentaryzowanych gatunków ptaków, w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej ujęte są: bielik – niełęgowy, często obserwowano pojedyncze polujące osobniki nad polami na przebiegu inwestycji w rejonie węzła Dobra, bocian biały - lęgowy poza buforem badań, żerujące osobniki obserwowano w okolicy Dobrej, Wołczkowa, Sławoszewa i Tanowa, dzięcioł czarny – notowany w okolicach Tanowa i Bartoszewa, gąsiorek – lęgowy w liczbie co najmniej 3 par, żuraw - do kilkudziesięciu osobników pomiędzy węzłem Dołuje i węzłem Dobra, pojedyncze w rejonie węzła Tanowo, kania ruda – spotykana na całym terenie, najczęściej w rejonie węzła Tanowo. W przypadku ostatniego z wymienionych gatunków, gniazdo kani zlokalizowane jest ok. 300 m od granic zakresu inwestycji (obszaru prowadzenia prac budowlanych). Zakres ingerencji, a co za tym – idzie wycinki w strefie okresowej jest niewielki (około. 350 m²) więc z punktu widzenia spójności strefy taka ingerencja nie będzie miała istotnego znaczenia – dokonywana jest w skrajnym (najbardziej oddalonym) fragmencie drzewostanu. Kania ruda należy do tzw. grupy 5 wg badań niemieckich - Arbeitshilfe Vogel und Straßenverkehr, 2010, Annick Garniel & Dr. Ulrich Mierwald KIfL – Kieler Institut für Landschaftsökologie. W grupie tej zebrane są gatunki, dla których hałas komunikacyjny na miejscu wylęgu z różnych powodów nie odgrywa żadnej roli - chodzi tu o hałas w miarę jednostajny, drogowy tj. na etapie eksploatacji drogi. Dla kani – wg tych badań - decydujące są sygnały optyczne (stąd wycinka ma być wykonana poza okresem: luty - wrzesień), a określony dystans oddziaływania odpowiada dystansowi ucieczki, który w omawianym przypadku wynosi ok. 300 m. Obecnie głównymi zagrożeniami dla kani rudej w Polsce jest m.in. przekształcanie siedlisk, zarówno lęgowych, jak i

łowisk: wycinanie starodrzewów; intensyfikacja prac w krajobrazie rolniczym, likwidowanie nieużytków, oczek i zadrzewień śródpolnych i przekształcanie mozaiki pól w wielkoobszarowe monokultury; zderzenia z napowietrznymi liniami energetycznymi i elektrowniami wiatrowymi, a także ryzyko kolizji z pojazdami związane z żerowaniem na zabitych zwierzętach. Odnosząc się do ostatniego z wymienionych zagrożeń należy wskazać, że analizowany odcinek drogi ekspresowej będzie w całości wygradzony ogrodzeniem drogowym, które łączy się z obiektami umożliwiającymi migrację zwierząt w taki sposób, aby zapobiegać ich wtargnięciu na jezdnię. Wprawdzie nie wyklucza się płoszenia i niepokojenia tego gatunku w okresie lęgowym z możliwością nawet tymczasowego opuszczenia gniazda i braku sukcesu lęgowego (gdyby budowa i związane z nią hałas i zmiany wizualne rozpoczęły się w okresie lęgowym) to jednak nie uznaje się za zasadne wstrzymywanie robót w tym okresie, tj. luty – wrzesień bowiem lepiej jest szybciej skończyć budowę niż rozkładać ją w czasie, a zatem wydłużyć na kolejne lata czynniki płoszące i niepokojące.

W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania konieczne jest zastosowanie następujących działań minimalizujących:

1. Prace budowlane należy prowadzić na odcinku od km 25+000 do km 26+000 pod nadzorem ornitologicznym.
2. Przed rozpoczęciem prac budowlanych należy uzyskać decyzję derogacyjną w zakresie odstępstw od zakazów obowiązujących wobec gatunku chronionego oraz zgody na pracę i obecność ludzi w granicach stref ochronnych ochrony okresowej. Organem właściwym jest w tym przypadku Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie.
3. Wycinkę drzew i krzewów na odcinku od km 25+000 do km 26+000 po stronie lewej należy wykonać w okresie od października do lutego.
4. Prace budowlane na odcinku od km 25+000 do km 26+000 należy rozpocząć w okresie od października do lutego aby para kani rudej miała szansę na akceptację działalności człowieka lub też przenieść się w inne miejsce (minimalizacja ryzyka utraty lęgu)
5. Na etapie prac budowlanych, po przeprowadzonych wycinkach należy wygradzić teren na odcinku od km 25+300 do km 25+600 po stronie lewej taśmą ostrzegawczą i tablicami „Zakaz wstępu” – po granicy pasa drogowego.
6. Niedopuszczalna jest lokalizacja parkingów, składów budowlanych, zaplecza budowy, wytwórni mas bitumicznych na odcinku od km 25+000 do km 26+000 po stronie lewej.
7. Za zasadne uznaje się także dokonanie korekty granic stref ochrony okresowej i dla bezproblemowego utrzymania drogi - należy włączyć drogę wraz z pasem drogowym z granic stref ochronnych kani rudej – zgodnie z art. 60 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody.

W związku z powyższym wprowadzono stosowne zapisy do warunku określonego w punkcie I.2.5.a) decyzji RDOŚ, dodano także nowy zapis określony warunkiem w punkcie I.2.5.fff).

Nietoperze

Jak wynika z raportu ponownej oceny, badany teren jest ubogi w kryjówki zimowe, ale bogaty w korytarze migracyjne, żerowiska i kryjówki letnie nietoperzy. W wyniku wykonanych badań stwierdzono najwyższe aktywności nietoperzy na odcinkach, na których droga przecina obszary leśne oraz linowe aleje przydrożne pomiędzy miejscowościami. Obszary stwierdzonych przelotów nietoperzy: skraj lasu mieszanego położonego na północny zachód od Trzeszczyna – brak kolizji – poza zakresem analizowanego odcinka; las mieszany położony na wschód od Tanowa od km ok. 20+800 do km ok. 25+400; las mieszany Puszcza Wkrzańska, zabudowania, latarnie położone w Tanowie, od km ok. 20+800 do km ok. 25+400; jezioro Bartoszewo, las mieszany Puszcza Wkrzańska położona na północ od Bartoszewa od km ok. 20+800 do km ok. 25+400; las mieszany, w pobliżu stawu w Sławoszewie od km ok. 20+800 do km ok. 25+400; las mieszany, aleja drzew biegnąca na południowy wschód od Sławoszewa, w km ok. 20+850; las mieszany, kanał Wołczkowski, latarnie położone na północny zachód od Wołczkowa – km od km ok. 16+500 do km ok. km 17+300. Większość powyższych lokalizacji pokrywa się z żerowiskami nietoperzy. Natomiast miejsca kolonii rozrodczych odnotowano

w Wołczkowie (ul. Łakowa), ok. km 16+700 strona lewa i w obrębie ROD Bartoszewo – w km ok. 22+000 strona prawa.

Zgodnie z punktem IV.13 decyzji RDOŚ w ramach ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko należało wyznaczyć i uwzględnić miejsca do rozwieszenia budek dla nietoperzy jako rekompensatę za wycinkę prowadzoną w obszarze występowania tej grupy zwierząt, jak również zaproponować ewentualne dodatkowe rozwiązania minimalizujące oddziaływanie inwestycji na chiropterofaunę. Tego typu kompensację należy wykonać najpóźniej do kwietnia roku, w którym zostanie przeprowadzona wycinka drzew. Największa potrzeba i sens rozmieszczenia sztucznych schronień dla nietoperzy jest w miejscach ubogich w naturalne kryjówki, a jednocześnie bogatych w potencjalną bazę żerową dla nietoperzy. W miejscach z dużą ilością naturalnych schronień – starodrzewach z licznymi dziuplami, pęknięciami drzew, przestrzeniami pod odstającą korą, nietoperze będą miały możliwość wybierania takich schronień. W lasach, w których takich naturalnych schronień jest niewiele – w ubogich gatunkowo, jednowiekowych i niezbyt starych to brak schronień może być głównym czynnikiem limitującym występowanie nietoperzy. Budek dla nietoperzy nie należy rozwieszać na terenie rezerwatów przyrody.

Liczba budek dla nietoperzy, którą należy rozwiesić to 1 szt. na każdy 1 ha wyciętego lasu – wycince podlega 61 ha, a więc rozwiesić należy 61 skrzynek dla nietoperzy:

- typu Stratmann trocinobeton - 20 sztuk,
- typu szczelinowego („mopkowe”) – 20 sztuk,
- walce trocinobetonowe – 21 sztuk.

Ww. udział poszczególnych typów skrzynek zapewni możliwie największą różnorodność w doborze siedlisk przez nietoperze. Budki dla nietoperzy należy wywiesić w grupach, po 4 - 10. Korzystając ze wskazówek zawartych w Podręczniku najlepszych praktyk ochrony nietoperzy w lasach (Rachwald A. i Fuszara M., Warszawa 2014) umieszczenie skrzynek na wysokości 2,5–3 m nad ziemią okazuje się wystarczające dla wszystkich gatunków, których w tego rodzaju schronieniach w tej części kraju można spotkać. Jako, że Polska należy raczej do krajów chłodnych, skrzynki należy umieścić po południowej bądź południowo-wschodniej stronie pni, aby słońce mogło jak najlepiej ogrzewać ich wnętrza. Montaż skrzynek i właściwą konserwację przez okres 5 lat od momentu zawieszenia (sporadycznie w takich skrzynkach pojawiają się gniazda szerszeni), w tym ich wymianę w przypadku zużycia, wykonać należy pod bezpośrednim kierunkiem i zgodnie z wytycznymi chiropterologa. Kompensację należy wykonać najpóźniej do kwietnia roku, w którym zostanie przeprowadzona wycinka drzew. Proponuje się rozwieszenie skrzynek na terenie Nadleśnictwa Trzebież, leśnictwo Tanowo – oddziały: 686 – 688, 701-707, 760 – 778. Natomiast dokładną lokalizację rozmieszczenia skrzynek dla nietoperzy wskaże osoba prowadząca nadzór chiropterologiczny nad realizacją inwestycji, w uzgodnieniu z pracownikami Nadleśnictwa. Zaznaczyć należy, że wskazywanie konkretnych miejsc do rozmieszczenia skrzynek na obecnym etapie jest obciążone ryzykiem, albowiem do czasu realizacji projektu wskazane drzewostany mogą zostać wycięte np. wskutek prowadzonej gospodarki leśnej lub też będzie tam planowana wycinka w najbliższych latach. Mając powyższe na uwadze wprowadzono do decyzji RDOŚ punkt I.2.5.ggg) odnoszący się do powyższego zagadnienia.

Konieczność zastosowania rozwiązań minimalizujących oddziaływanie inwestycji na nietoperze wynika z warunku I.3.27 decyzji RDOŚ, przy czym do analizowanego odcinka odnosi się jedynie zapis w punkcie I.3.27.f). W warunku tym wskazano na:

- konieczność zastosowania siatek lub ekranów o wysokości 5 m w km 20+700 – 25+400 (zwarty kompleks leśny),
- wprowadzenie roślinności naprowadzającej przeloty do przejść: dolnego średniego km ok. 21+250, dużego górnego km ok. 21+700, dużego górnego km ok. 22+900, średniego dolnego km ok. 23+250, średniego dolnego km ok. 24+060, dużego górnego km ok. 24+825.

Na podstawie wyników inwentaryzacji - w celu minimalizacji ryzyka kolizji nietoperzy z pojazdami zaprojektowano obustronne siatki polipropylenowe o dużych oczkach dla nietoperzy o wysokości 5 m na odcinku od km 20+700 do km 25+800. Siatki te będą powiązane z obiektami zaprojektowanymi nad i pod trasą, które będą elementami pozwalającymi na przelot nietoperzy w sposób bezkolizyjny nad lub

pod S6. Ponadto istnieje konieczność zastosowania obustronnej siatki ochronnej o wysokości 5 m, naprowadzającej nietoperze na wiadukt WD-16.7 (WD-35) zlokalizowany w km 16+687,23. Siatki przewidziano na odcinku od km 16+400 do km 17+750. W miejscach gdzie zaprojektowano osłony antyolśnieniowe (przejścia dla zwierząt dużych i średnich) – w takich przypadkach uwzględniono dostawienie siatki na osłonach - tak aby łączna wysokość wynosiła 5 metrów.

Mając powyższe na uwadze, doprecyzowano i uszczegółowiono warunek w punkcie I.3.27.f) decyzji RDOŚ. Zaznaczyć należy, że do działań minimalizujących oddziaływanie inwestycji na nietoperze zalicza się również zastosowanie odpowiednich lamp, o strumieniu światła nieprzywabiającym owadów, co zostało już wcześniej przeanalizowane w aspekcie oddziaływania na bezkręgowce.

Teriofauna

Inwentaryzacja oraz analiza dostępnych danych wykazały występowanie lub możliwość występowania na przebiegu inwestycji co najmniej 20 gatunków ssaków, nie licząc nietoperzy. Wśród stwierdzonych ssaków 1 gatunek umieszczony jest w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej (bóbr europejski), 4 gatunki objęte ochroną częściową (bóbr europejski, łasica, kret, wiewiórka pospolita), a 13 to gatunki łowne. Z raportu ponownej oceny wynika, że w przebiegu inwestycji znajdują się dwa kolizyjne stanowiska bobra, w km 16+555 i 20+315. Ze względu na dużą ilość drobnych cieków i rowów zasięg siedlisk tego gatunku jest rozległy, z tego względu nie przewiduje się negatywnych oddziaływań związanych z realizacją przedsięwzięcia, zwierzęta bez trudu znajdą nowe siedliska. Z kolei na etapie eksploatacji - wygrodzenie drogi wpłynie na ograniczenie kolizji tych zwierząt z pojazdami.

Planowany odcinek drogi S6 przebiega na całej długości przez obszar aktualnego i potencjalnego występowania wilka – Puszcę Wkrzańską i jej obrzeża. Obszar ten należy do historycznych siedlisk dużych drapieżników z ich stałym, wieloletnim występowaniem i stanowi jeden z kluczowych elementów sieci paneuropejskich osi migracji/dispersji osobników – Puszcza włączona jest w zasięg głównej osi Korytarza Północnego i połączoną funkcjonalnie z lasami wschodniej Meklemburgii (Ueckermünder Heide). W wyniku wprowadzonych zmian projektowych zwiększono funkcjonalność 5 przejść dużych, dodatkowo w przypadku 2 przejść dolnych średnich, można przyjąć ich podstawową funkcjonalność dla przemieszczania wilka w skali lokalnej. Łączna szerokość efektywna przejść dla wilka w granicach kolizji z korytarzem GKPN-31B wynosi ok. 240 m, z czego aż 4 obiekty to duże przejścia górne, stanowiące optymalne rozwiązanie defragmentacyjne dla tego gatunku i całego zespołu naturalnych ofiar. W wyniku realizacji projektowanych obecnie działań defragmentacyjnych (znacząco rozszerzonych względem warunków określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach), zapewniona zostanie skuteczna minimalizacja barierowego oddziaływania drogi na siedliska i korytarze ekologiczne wilka.

Obszar przebiegu planowanej drogi S6 można uznać w całości za potencjalny obszar siedliskowy łosia oraz pospolitych ssaków kopytnych – jelenia, dzika i sarny. Kompleks Puszczy Wkrzańskiej i jej obrzeża ze znacznym udziałem łąk i zarośli stanowią korzystny układ siedlisk dla stałego bytowania gatunków. W efekcie wykonanych analiz podjęto decyzję o konieczności zwiększenia liczby funkcjonalnych przejść dla łosia (i innych gatunków dużych ssaków), zapewniających przede wszystkim ciągłość odnogi paneuropejskiego korytarza GKPN-31B oraz siedlisk leśnych w zasięgu Puszczy Wkrzańskiej. W wyniku wprowadzonych zmian projektowych zwiększono funkcjonalność 5 przejść dużych. Łączna szerokość efektywna przejść dla łosia w granicach kolizji z korytarzem GKPN-31B wynosi ok. 220 m. W wyniku realizacji projektowanych obecnie działań defragmentacyjnych (znacząco rozszerzonych względem warunków określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach), zapewniona zostanie skuteczna minimalizacja barierowego oddziaływania drogi na siedliska i korytarze ekologiczne łosia. W przypadku rysia i żubra droga nie przecina obszarów aktualnego występowania gatunku i przebiega od nich w znacznym oddaleniu.

W celu uniknięcia kolizji zwierząt z pojazdami, na całym odcinku zaprojektowano ogrodzenie drogowe o wysokości 2,4 m. Ogrodzenie łączy się z obiektami umożliwiającymi migrację zwierząt w taki sposób aby nie pozostała pusta przestrzeń między obiektem a ogrodzeniem. Siatka posiadała będzie

zmienną wielkość oczek zmniejszającą się ku dołowi o następujących parametrach: od podłoża do wysokości 50 cm wielkość oczek siatki :2x15cm, od wysokości 50 cm do wysokości 100 cm wielkość oczek siatki: 5x15cm, od wysokości 100 cm w górę wielkość oczek siatki: 15x15cm.

Tut. organ przychylił się do wniosku autorów raportu o częściową modyfikację zapisu warunku I.3.11.a), któremu nadano brzmienie:

Ogrodzenie drogowe powinno mieć wysokość 2,4 m i łączyć się z obiektami umożliwiającymi migrację zwierząt w taki sposób aby nie pozostała pusta przestrzeń między obiektem a ogrodzeniem. Siatka musi posiadać zmienną wielkość oczek zmniejszającą się ku dołowi o następujących parametrach: od podłoża do wysokości 50 cm wielkość oczek siatki : 2x15 cm, od wysokości 50 cm do wysokości 100 cm wielkość oczek siatki: 5x15 cm, od wysokości 100 cm w górę wielkość oczek siatki: 15x15 cm.

Przejścia dla zwierząt

W ramach ponownej oceny należało zweryfikować lokalizacje i parametry przejść dla zwierząt, a także doprecyzować sposób zagospodarowania stref przejść dla zwierząt, z uwzględnieniem: właściwego doboru gatunków roślin (gatunki rodzime), właściwych połączeń z siatkami dla zwierząt i ogrodzeniami dla płazów, bogatego zagospodarowania nawierzchni zwłaszcza w przypadku przejść dużych i górnych (użycie karp, głazów, oczka wodne, bogaty program nasadzeń ilościowy i jakościowy), lokalizacji osłon przeciwośnieniowych itp.

Załącznik nr 2 do decyzji RDOŚ (zmieniony decyzją GDOŚ) zawiera wykaz lokalizacji projektowanych przejść i przepustów dla zwierząt. Na analizowanym odcinku planowanych było 7 przejść dolnych małych, jedno dolne duże, 6 średnich dolnych i 3 duże górne. Dla przejść wskazane zostały minimalne parametry warunkujące funkcjonalność obiektów. W związku z uszczegółowieniem rozwiązań projektowych, mając na uwadze dostosowanie do aktualnych stref aktywności kluczowych gatunków oraz zapewnienie jak najlepszej funkcjonalności obiektom konieczne było wprowadzenie niezbędnych korekt. Po przeanalizowaniu przedstawionych informacji w powyższym zakresie należy stwierdzić, że zaprojektowane przejścia spełniają wszystkie wymagania określone wydanymi decyzjami. Tym samym spełniony został warunek zawarty w punkcie I.3.8 decyzji RDOŚ, zobowiązujący inwestora do zaprojektowania przejść dla zwierząt średnich i dużych, w przybliżonych lokalizacjach i parametrach według załącznika nr 2.

Zgodnie z przedłożoną dokumentacją zaprojektowano przejścia dla zwierząt średnich i dużych, dokonując następujących korekt i zmian:

- przejście dolne duże w km 19+470 (wg decyzji ośu) - skorygowano w niewielkim stopniu lokalizację obiektu oraz dostosowano parametry do wymagań łosia i wilka, w obecnej formie przejście posiada znacznie wyższą funkcjonalność dla dużych ssaków kopytnych i drapieżnych względem minimum określonego w decyzji, stanowiąc obiekt o skrajni poziomej 2 x 25,0 m i pionowej 5,0 m; pod jednym przęsłem przebiega Struga Wołczkowska. Zgodnie z PB przejście oznaczono jako PZDd-19.4;
- przejście dolne średnie w km 19+805 (wg decyzji ośu) - skorygowano w niewielkim stopniu lokalizację obiektu, dostosowując ją do aktualnego układu sieci hydrologicznej; zaprojektowano przejście dołem dla średnich zwierząt, o skrajni poziomej 2 x 5,0 m i pionowej 3,5 m; obustronne półki po bokach cieku rów mel. 8. Zgodnie z PB przejście oznaczono jako PZDs-19.8;
- przejście dolne średnie w km 21+250 (wg decyzji ośu) - skorygowano w niewielkim stopniu lokalizację obiektu, dostosowując ją do aktualnego układu sieci hydrologicznej, zaprojektowano przejście dołem dla średnich zwierząt, o skrajni poziomej 2 x 5,0 m i pionowej 3,5 m, obustronne półki po bokach cieku rów mel. 18. Zgodnie z PB przejście oznaczono jako PZDs-21.2;

- PZDs-21.2P (brak w decyzji ośu) - zaprojektowano przejście dolne dla średnich zwierząt, o skrajni poziomej 2 x 5,0 m i pionowej 3,5 m, obustronne półki po bokach cieku rów mel. 18;
- przejście duże górne w km 21+700 (wg decyzji ośu) - skorygowano w niewielkim stopniu lokalizację obiektu, dostosowując ją do aktualnych stref aktywności kluczowych gatunków oraz zwiększono parametry, dostosowując je w większym stopniu do wymagań wilka i łosia; zaprojektowano przejście górą dla dużych zwierząt, o szerokości 40,0 m i lejkowato rozchodzących się najściach. Zgodnie z PB przejście oznaczono jako PZGd-21.7;
- przejście duże górne w km 22+900 (wg decyzji ośu) - skorygowano w niewielkim stopniu lokalizację obiektu, dostosowując ją do aktualnych stref aktywności kluczowych gatunków oraz zwiększono parametry, dostosowując je w większym stopniu do wymagań wilka i łosia, o szerokości 50,0 m i lejkowato rozchodzących się najściach. Połączono funkcje pobliskiego przejścia dla dużych zwierząt (w km 22+900) górą i przejście dołem dla średnich zwierząt (w 23+250). Zgodnie z PB przejście oznaczono jako PZGd-23.2 i zlokalizowano w km ok. 23+000;
- rezygnacja w PB z przejścia dolnego średniego w km 23+250 (wg decyzji ośu) – uwzględniono zasięg najść ziemnych z szerokim kątem ich rozchylenia – przejście dolne byłoby zlokalizowane w odległości < 200 m od podstawy najścia obiektu górnego. Według autorów raportu tak mały dystans pomiędzy obiektami jest całkowicie nieuzasadniony pod względem merytorycznym i finansowym, biorąc pod uwagę fakt, że przejście górne w pełni przejmie funkcje mniejszego obiektu. Budowa przejścia dolnego w tak bliskiej odległości spowoduje jedynie niekorzystne podniesienie niwelety drogi i znaczące pogorszenie warunków usytuowania przejścia górnego z jego niekorzystnym wydłużeniem i podniesieniem kosztów realizacji. Racjonalne argumenty wskazują zatem, że budowa przejścia dolnego w km 23+250 przyniosłaby więcej strat niż korzyści w zakresie ochrony ciągłości korytarza GKPN-31B w jego kluczowej strefie. Budowa tego przejścia byłaby uzasadniona jedynie w przypadku projektowania mostu nad ciekiem lub wiaduktu dla drogi podrzędnej i dokonania ich adaptacji do funkcji przejścia zespolonego – powyższe obiekty nie są w tej lokalizacji przewidziane. Uwzględniając aktualny stan wiedzy faunistycznej i ww. argumenty, podjęto decyzję o rezygnacji z budowy przejścia średniego w km 23+250 z jednoczesnym dostosowaniem lokalizacji i parametrów przejścia górnego PZGd-23.2 do pełnienia wiodącej funkcji w zachowaniu ciągłości paneuropejskiego korytarza GKPN-31B i zachowania funkcjonalnej integralności siedlisk leśnych w granicach Puszczy Wkrzańskiej;
- przejście dolne średnie (droga leśna) w km 24+060 (wg decyzji ośu) - w wyniku przeprowadzonych obserwacji terenowych oraz analiz faunistycznych stwierdzono potrzebę budowy dodatkowego przejścia dla dużych ssaków, zapewniającego pełną funkcjonalność dla wilka i dużych kopytnych (jelenia i łosia) oraz posiadającego wysoką funkcjonalność w zachowaniu łączności ekologicznej siedlisk leśnych na poziomie ponadlokalnym, ze względu na kolizję z korytarzem GKPN-31B i kompleksem Puszczy Wkrzańskiej; zaprojektowano przejście górą dla dużych zwierząt, o szerokości 40,0 m i lejkowato rozchodzących się najściach. Zgodnie z PB przejście oznaczono jako PZGd-24.0;
- przejście duże górne (droga leśna) w km 24+825 (wg decyzji ośu) - zmieniono lokalizację względem decyzji ośu poprzez odsunięcie od drogi wojewódzkiej DW114 i oświetlonego obszaru węzła na pobliską polanę; zwiększono parametry, dostosowując je w większym stopniu do wymagań wilka i łosia oraz zachowania łączności ekologicznej siedlisk leśnych w skali ponadlokalnej; zaprojektowano przejście górą dla dużych zwierząt, o szerokości 40,0 m i lejkowato rozchodzących się najściach. Zgodnie z PB przejście oznaczono jako PZGd-24.4 i zlokalizowano w km ok. 24+665;
- przejście dolne średnie w km 26+400 (wg decyzji ośu) - skorygowano w niewielkim stopniu lokalizację obiektu, dostosowując ją do aktualnego układu sieci hydrologicznej; zaprojektowano przejście dołem dla średnich zwierząt, o skrajni poziomej 2 x 5,0 m i pionowej

3,5 m.; obustronne półki po bokach cieku rów mel. 23. Zgodnie z PB przejście oznaczono jako PZDs-26.3 i zlokalizowano w km ok. 26+300;

- przejście dolne średnie w km 27+100 (wg decyzji ośu) – projektowana lokalizacja przejścia jest nieznacznie skorygowana względem decyzji i znajduje się w tej samej strefie aktywności kluczowych gatunków, zastosowana forma zespolenia jest zgodna z zaleceniami wytycznych i literatury specjalistycznej i dopuszczalna w przypadku obiektów przeznaczonych dla średnich zwierząt; zaprojektowano przejście dołem dla średnich zwierząt, o skrajni poziomej 10,0 m i pionowej 3,5m. Zgodnie z PB przejście oznaczono jako PZDs-27.0 i zlokalizowano w km 27+000.

W przypadku przejść dla małych zwierząt i płazów zmiany przedstawiają się następująco:

- przejście wg decyzji ośu w km 16+280, ze względu na kolizję najść do przejścia dla płazów ze zbiornikiem ZB-1 – przeniesiono na rów mel. 4 w km ok. 16+077,
- przejście wg decyzji ośu w km 16+520, ze względu na łączenie funkcji melioracyjnej z przejściem dla zwierząt małych – przeniesiono na Strugę Wołczkowską w km ok. 16+462,
- dla zachowania ciągłości korytarza migracji na cieku Struga Wołczkowska zaprojektowano przejścia zespolone z ciekim: PZM-16+462L, PZM-16+687P, PZM-17+101, PZM-17+101P, PZM-17+326L, PZM-17+326P, PZM-17+400L,
- przejście wg decyzji ośu w km 17+568 przeniesiono na pobliskim rów mel. 10 w km ok. 17+568;
- w km 17+850 dodano funkcję przejścia dla małych zwierząt na przepuszczenie melioracyjnym rów mel. 11.,
- przejście wg decyzji ośu w km 18+490 przeniesiono na pobliski rów mel. 12 w km ok. 18+450,
- dodano przejście w km 18+608 pełniące funkcję przejścia dla małych zwierząt na przepuszczenie melioracyjnym rów mel. 13,
- przejście wg decyzji ośu w km 22+090 - ze względu na łączenie funkcji melioracyjnej z przejściem dla zwierząt małych - przeniesiono na pobliski rów mel. 19 w km ok. 22+094,
- przejście wg decyzji ośu w km 22+185 - ze względu na kolizję najść do przejścia dla płazów ze zbiornikiem ZB-16 przepust przesunięto na km 22+163,
- przejście wg decyzji ośu w km 22+350 - ze względu na kolizję najść do przejścia dla płazów ze zbiornikiem ZB-16 - przepust przesunięto na km 22+400,
- dodano funkcję przejścia dla małych zwierząt na przepuszczenie melioracyjnym rów mel. 21 w km 25+422, 25+422L,
- dodano funkcję przejścia dla małych zwierząt na przepuszczenie melioracyjnym rów mel. 22 w km 26+077.

Mając powyższe na uwadze wprowadzono stosowne korekty w obrębie pozycji 19-35 tabeli zawartej w punkcie 29 decyzji GDOŚ, uchylającej zapisy załącznika nr 2 do decyzji RDOŚ.

W załączniku nr 3 do decyzji wskazane zostały parametry i lokalizacje przepustów dla płazów. Z zapisu w rubryce 11 załącznika wynika, że w km od 17+590 do 21+650 należało wykonać przepusty rozmieszczone równomiernie wraz z przejściem dolnym małym, dolnym dużym i 2 przejściami dolnymi średnimi, połączone ze sobą systemem ogrodzeń ochronno – naprowadzających. Z kolei w km od 22+090 do 22+850 wskazano na konieczność równomiernego rozmieszczenia przepustów co 50 m wraz z 3 przejściami dolnymi małymi, połączone ze sobą systemem ogrodzeń ochronno-naprowadzających na całej długości. W projekcie wprowadzono następujące korekty w zakresie przepustów dla płazów:

- km 18+000-18+100 – rezygnacja z budowy 3 przepustów ze względu na kolizję ze zbiornikiem retencyjnym ZB-7;
- km 19+100-19+250 – rezygnacja z budowy 4 przepustów ze względu na kolizję ze zbiornikiem retencyjnym ZB-8;
- km 19+400 – rezygnacja z budowy 1 przepustu położonego ok 7 m od przyczółka przejścia dużego PZDd-19.4;
- km 19+550-19+650 – rezygnacja z budowy 3 przepustów ze względu na kolizję ze zbiornikiem retencyjnym ZB-9;

- km 20+100-20+150 – rezygnacja z budowy 2 przepustów ze względu na kolizję ze zbiornikiem retencyjnym ZB-10;
- km 21+050-21+100 – rezygnacja z budowy 2 przepustów ze względu na kolizję ze zbiornikiem retencyjnym ZB-13;
- km 21+350-21+400 – rezygnacja z budowy 2 przepustów ze względu na kolizję ze zbiornikiem retencyjnym ZB-14;
- km 21+650 – rezygnacja z budowy 1 przepustu ze względu na brak możliwości technicznych – zbyt niski nasyp drogowy;
- km 22+200-22+250 – rezygnacja z budowy 2 przepustów ze względu na kolizję ze zbiornikiem retencyjnym ZB-16;
- km 22+750-22+850 – rezygnacja z budowy 3 przepustów w sąsiedztwie przejścia górnego PZGg-23.2, których lokalizacja znacząco pogarsza warunki usytuowania priorytetowego przejścia górnego – niekorzystne podniesienie niwelety drogi.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz w celu czytelnego przedstawienia danych dotyczących przepustów ekologicznych, zastąpiono zapisy rubryki nr 11 i 12 załącznika nr 3 wykazem.

W uzupełnieniu należy dodać, że przepusty o funkcji ekologicznej będą obiektami o konstrukcji żelbetowej i przekroju prostokątnym. Będą to przejścia typu samodzielnego, w których całe dno przepustu (wysypane wyrównaną warstwą mineralnego gruntu) stanowi ich efektywną szerokość. Na powierzchni przejść nie przewidziano lokalizacji poprzecznych rowów, rowy równoległe (wzdłuż S6 i dróg dojazdowych) będą odcinkowo skanalizowane (zarurowanie) i/lub będą posiadały skarpy gruntowe z małym nachyleniem (1:3) - dzięki czemu zapewnione zostanie swobodne przemieszczanie się zwierząt i swobodny dostęp do obiektów. Na powierzchni przejść oraz w strefach naprowadzania zwierząt nie przewiduje się lokalizacji obiektów odwodnieniowych mogących utrudniać dostęp do obiektów, zakłócać swobodę przemieszczania lub stanowić pułapki dla małych zwierząt. Na powierzchni przejść nie przewiduje się lokalizacji dróg dojazdowych i pasów technologicznych, równoległe drogi dojazdowe w strefach naprowadzania zwierząt będą posiadały nawierzchnie wykonane z kruszywa (odcinkowo). Na powierzchni przejść oraz w strefach naprowadzania zwierząt nie zaprojektowano schodów, balustrad, przejść technicznych – obiekty te zlokalizowano poza ogrodzeniami, w strefach niedostępnych dla zwierząt. Przejścia zostały połączone z obustronnym ogrodzeniem ochronno-naprowadzającym dla płazów i małych ssaków, połączonym szczelnie ze ścianami skrzydeł.

Decyzja w punktach I.3.18 - I.3.22 szczegółowo określiła sposób zagospodarowania przejść dla zwierząt. Po przeanalizowaniu informacji przedstawionych w raporcie stwierdzono, że wszystkie wymagania określone zarówno decyzją RDOŚ, jak i w części uchylającą ją decyzją GDOŚ zostaną spełnione.

Monitoring poinwestycyjny

W punkcie II.3.c) inwestor zobowiązany został do prowadzenia monitoringu poinwestycyjnego. Odnosząc się do zakresu monitoringu zawartego w punkcie II.8, należy stwierdzić, że omawianego odcinka nie dotyczą w całości zapisy w punkcie II.8.c) oraz częściowo w punkcie II.8.h): *Dodatkowo monitoringiem należy objąć cały obszar Natura 2000 Police-Kanały PLH320015, a monitoring inwestycyjny powinien obejmować bieżącą kontrolę i wpływ prowadzonych prac na zimowiska nietoperzy w „Starej Fabryce” w Policach oraz zawierać dokładne zalecenia dotyczące sposobu minimalizacji oddziaływań planowanej inwestycji na obszar ww. obszar w fazie budowy, gdyż analizowany odcinek nie przebiega bezpośrednio w zbliżeniu do tego obszaru Natura 2000.*

W przedmiocie prowadzenia monitoringu poinwestycyjnego inwestor zawnioskował o modyfikację warunku II.9.d) decyzji RDOŚ w zakresie określonych w nim okresów monitoringu planowanych do realizacji przejść dla zwierząt. W pierwotnie wydanej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wyznaczono trzy okresy przedmiotowego monitoringu:

a) wstępna kontrola ich wykorzystywania – monitoring należałoby wykonać w okresie do 6 miesięcy po oddaniu przejść do eksploatacji;

- b) zasadnicza ocena skuteczności przejść – monitoring należałoby rozpocząć co najmniej po 1 roku od oddania przejść do eksploatacji i zakończyć po okresie 2-3 lat;
- c) końcowa ocena wpływu zrealizowanych przejść na populacje zwierząt – monitoring miałby obejmować okresowe badania pomiędzy 5 a 10 rokiem eksploatacji przejść.

Opierając się na wynikach przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej w zakresie lokalnych populacji fauny oraz dotychczasowych doświadczeniach z monitoringu przejść dla zwierząt na innych, analogicznych inwestycjach inwestor zawniósł o odstąpienie od wstępnej i końcowej oceny. W kontekście wstępnej oceny wskazano, że okres do 6 miesięcy od oddania przejść do eksploatacji jest niemiernodajny dla jakiegokolwiek monitoringu ze względu na procesy adaptacyjne lokalnych populacji i ich przystosowywanie się do funkcjonowania projektowanej drogi. Z kolei w kontekście oceny końcowej podkreślono jej bardzo rozbudowany (w szczególności czasowo) zakres, jak również brak analogicznych monitoringów dla innych tego typu inwestycji w skali kraju. Ponadto, odniesiono się również do specyfiki terenu związanego z przebiegiem projektowanej drogi. Wyniki badań terenowych nie wskazują na jego istotne znaczenie dla lokalnych populacji zwierząt, analizowany teren nie stanowi również części szlaków migracyjnych o zasięgu ponadlokalnym. W związku z powyższym – w opinii inwestora – nieuzasadniony wydaje się tak rozbudowany zakres monitoringu wykonanych przejść dla zwierząt. Po przeprowadzeniu analizy wskazanych uwarunkowań tutejszy organ przychylił się do przedstawionej argumentacji i odstępuje od konieczności wykonania wstępnego i końcowego monitoringu przejść dla zwierząt (wskazanych w pkt. a i c powyżej). W kontekście zasadniczej oceny skuteczności przejść dla zwierząt postanowiono doprecyzować ww. warunek realizacji przedsięwzięcia i określić, że okres monitoringu niezbędnego dla oceny skuteczności przejść należy rozpocząć najwcześniej 1 rok po oddaniu przejść do eksploatacji oraz kontynuować przez okres 3 lat. W opinii tutejszego organu wskazany okres 3 lat trwania podstawowego monitoringu przejść dla zwierząt jest okresem optymalnym – uwzględniając zarówno specyfikę terenu na analizowanym odcinku, jak również wykazany w ramach inwentaryzacji sposób jego wykorzystywania przez lokalną faunę. Ponadto, należy wskazać, że 3-letni monitoring zalecany jest również w dostępnych opracowaniach metodycznych (zob. np. Sabina Nowak, Robert W. Mysłajek, *Propozycja metodyki podstawowego monitoringu użytkowania przejść dla zwierząt przez ssaki naziemne*, „Studia i Materiały CEPL w Rogowie”, R. 21. Zeszyt 59 / 2 / 2019, s. 14-23; por. Rafał T. Kurek, *Poradnik projektowania przejść dla zwierząt i działań ograniczających śmiertelność fauny przy drogach*, GDOŚ, Warszawa 2010).

Oddziaływanie na środowisko gruntowo - wodne

Zobowiązanie do przeprowadzenia ponownej oceny w zakresie oddziaływania na środowisko gruntowo-wodne, w szczególności poprzez dobór sposobu odwodnienia drogi oraz lokalizacji i parametrów urządzeń oczyszczających wody opadowe wskazane zostało w punkcie IV.8 decyzji. Oceny oddziaływania w powyższym zakresie dokonał Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie PGW WP. W opinii z dnia 10.01.2024 r., znak: S.RZŚ.4901.13.2024.NL pozytywnie zaopiniował realizację przedsięwzięcia, jednocześnie określił warunki realizacji dla analizowanego odcinka zachodniego obejścia miasta Szczecina, które częściowo uwzględnione zostały w niniejszym postanowieniu. Do warunków postanowienia nie wprowadzono zapisu pkt 6 opinii RZGW, tj. Odpady niebezpieczne oraz sypkie i płynne magazynować selektywnie w pojemnikach i kontenerach – zależnie od ilości i gabarytów, ustawianych na uszczelnionym podłożu w sposób uniemożliwiający przedostanie się do gruntu i wód podziemnych ewentualnych odcieków powstałych w przypadku ewentualnego uszkodzenia pojemnika/kontenera. Zapis ten jest zbieżny z warunkami decyzji odnoszącymi się do prawidłowej gospodarki odpadami, ponadto, zagadnienia związane z magazynowaniem odpadów uregulowane są w rozporządzeniu Ministra Klimatu z dnia 11 września 2020 r. w sprawie szczegółowych wymagań dla magazynowania odpadów (Dz. U. z 2020 r., poz. 1742).

W trakcie realizacji woda przeznaczona do picia przez pracowników będzie dostarczana w butlach w ilości zależnej od ilości pracujących osób i warunków atmosferycznych. W obrębie zaplecza budowy usytuowane będą toalety przewożne ze szczelnym zbiornikiem bezodpływowym, wynajęte przez wykonawcę prac, na czas ich prowadzenia. Ścieki ze zbiorników należy wywieźć na oczyszczalnię ścieków. Realizacja przedsięwzięcia wymaga również wykorzystania wody w celach technologicznych: do zraszania podbudowy kamiennej w trakcie stabilizacji mechanicznej, zraszania bębnow walców drogowych podczas zagęszczania nawierzchni bitumicznej, zraszania placu budowy w celu ograniczenia pylenia, do utrzymania właściwej wilgotności gruntu nasypowego, do wytwarzania betonów. Woda ta pobierana będzie w pierwszej kolejności z wodociągów, na podstawie umów z ich właścicielami. W przypadku braku takiej możliwości woda będzie dostarczana beczkowozami lub też pobierana z ujęcia wód podziemnych wykonanego na potrzeby budowy. Podczas realizacji będzie występował nieorganizowany spływ wód opadowych wraz z ich rozproszoną infiltracją i retencją. Wody opadowe z utwardzonych powierzchni zapleczy budowy będą zbierane szczelnymi rowami opaskowymi i za pośrednictwem osadników odprowadzane do wód lub do ziemi.

Na etapie eksploatacji sieć wodociągowa na każdym MOP-ie zasilać będzie w wodę budynek toalet, punkty czerpalne oraz zbiornik ppoż. o pojemności 100 m³. W celu zwiększenia niezawodności działania sieci zakłada się budowę sieci pierścieniowej. Sieć będzie zasilana z zewnętrznej sieci wodociągowej dn160 ułożonej w pasie drogowym ulicy Złotej w Sławoszewie. W związku z tym, że nie planuje się poboru wód do celów bytowych ze studni, budowa i eksploatacja sieci wodociągowej nie będzie wpływać na warunki gruntowo wodne w obszarze MOP-ów. Szacunkowe średnie zapotrzebowanie na wodę MOP wynosić będzie 11 m³/d. Ponadto ilość wody wymagana do napełniania zbiornika p.poz. 100 m³ wyniesie $Q_{zb} = 100 \text{ m}^3 / 48 \text{ h} = 2,08 \text{ m}^3/\text{h}$.

Faza eksploatacji będzie pociągała za sobą także wykorzystanie wody do oczyszczania ulic. Zużycie wody na ten cel będzie zależało od częstotliwości oczyszczania drogi. Za zaopatrzenie w wodę odpowiadać będzie wykonawca wybrany w ramach postępowania przetargowego na usługę kompleksowego utrzymania drogi, który zasadniczo używa wody wodociągowej. W przypadku braku takiej możliwości woda będzie dostarczana beczkowozami lub pobierana z ujęcia wód podziemnych wykonanego na potrzeby budowy.

W okresie wegetacyjnym może wystąpić potrzeba podlewania zieleni przydrożnej, co się wiąże z wykorzystaniem wody. Ilość jej będzie jednak ściśle uzależniona od warunków atmosferycznych.

Sieci kanalizacji sanitarnej przeznaczone będą do zebrania ścieków bytowych pochodzących z budynku toalet oraz z punktów zrzutu ścieków z autokarów. Ścieki zebrane z obu MOP-ów transportowane są poprzez kanalizację tłoczną do istniejącej sieci kanalizacyjnej położonej w Sławoszewie w ul. Rubinowej. Na terenie każdego z MOP-ów zlokalizowano ponadto tzw. punkt zlewny ścieków sanitarnych z autokarów. Ścieki sanitarne z punktu zlewnego odprowadzane będą do projektowanej kanalizacji sanitarnej i dalej do oczyszczalni ścieków. Do spłukania ścieków w punkcie zlewnym przewidziano doprowadzenie wody wraz z zaworem ogrodowym.

Analizowana inwestycja zlokalizowana jest w zlewni Dolnej Odry. Przecina dwukrotnie Rów Wołczkowski (Strugę Wołczkowską), dopływ rzeki Gunicy, liczne rowy melioracyjne oraz obszary wodno – błotne, w tym torfowiska wysokie i niskie, a także mułowiska, namuliska i podmokliska. Ze względu na niekorzystne warunki gruntowo-wodne (wysoki poziom wód gruntowych) na rozważanym odcinku przewidziano budowę wszystkich zbiorników jako retencyjnych szczelnych.

W związku z realizacją przedmiotowego odcinka drogi ekspresowej S6, zachodzi potrzeba przebudowy 26 rowów melioracyjnych, w tym wykonanie jednego odcinka zarurowanego rowu; wykonania prac konserwacyjnych – na odcinkach cieków; regulacji cieku Struga Wołczkowska wraz z kształtowaniem nowego koryta cieku; przebudowy układu drenarskiego wraz z urządzeniami funkcjonalnie związanymi; likwidacji urządzeń wodnych. Przebudowa cieków i rowów melioracyjnych realizowana będzie poprzez usunięcie kolizji z projektowaną drogą. Założone prace mają na celu dobór odpowiednich parametrów dla przebudowywanych cieków sztucznych oraz dla regulowanych oraz kształtowanych koryt cieków naturalnych. W celu zapewnienia odpowiedniej drożności obiektów drogowych zaleca się zastosować do Wytocznych obliczania światła drogowych mostów i przepustów hydraulicznych WR-M-12, rekomendowanych przez Ministra właściwego ds. transportu. Realizacja inwestycji wiąże się również z koniecznością wykonania prac konserwacyjnych istniejących rowów melioracyjnych, polegających na odmuleniu dna oraz wyrównaniu skarp do nachylenia równego 1:2,0 lub nachylenia 1: istn. w przypadku odcinków umocnionych, zaś w strefie najść przejść dla zwierząt

zaprojektowano łagodne nachylenia skarp 1:3. Projektowane prace związane nie wprowadzą negatywnych zmian w zagospodarowaniu terenów przyległych.

Na terenie MOP „Sławoszewo” zarówno z prawej, jak i lewej strony drogi S6 zaprojektowano miejsca parkingowe dla pojazdów przewożących niebezpieczne materiały. Dla odwodnienia tych miejsc zaprojektowano oddzielny system kanalizacji deszczowej. W celu ochrony wód przed skażeniem przewidziano możliwość przekierowania ścieków za pomocą zastawek odcinających do zbiorników. W przypadku awarii należy zamknąć przepływ w kierunku sieci, a otworzyć przepływ na zbiornik. Skażone ścieki należy skierować do zbiornika. Przyjęto objętość czynną zbiornika: $V_{zb} = 20,0 \text{ m}^3$.

Wody opadowe i roztopowe z MOP-ów zebrane i transportowane będą poprzez system kanalizacji deszczowej oraz rowów drogowych do zbiorników retencyjnych. Przed wylotem do zbiorników zamontowane będą urządzenia podczyszczające tj. osadnik zawieszin i separator substancji ropopochodnych. Zbiorniki mają za zadanie zmagazynowanie wód opadowych przed odbiornikiem oraz spłaszczenie fali napływu wód do odbiorników, którymi w przypadku MOP-ów są dwa rowy melioracyjne oraz Struga Wołczkowska.

Odwodnienie pasa drogowego opiera się na rowach drogowych, a kanalizacja deszczowa stanowi uzupełnienie przede wszystkim na wysokich nasypach i na łukach z przechylkami poprzecznymi skierowanymi do pasa dzielącego. Odbiornikami wód opadowych i roztopowych będą: istniejące rowy melioracyjne i istniejące ciekły naturalne. Celem wypłaszczenia fali wezbraniowej wywołanej obfitym opadem lub topnieniem zalegającej warstwy śniegu przewidziano wykonanie zbiorników retencyjnych przed każdym wylotem do rowu melioracyjnego.

Na analizowanym odcinku zaprojektowano 23 zbiorniki retencyjne szczelne:

L.p.	Zbiornik	Typ zbiornika	Typ odpływu	Lok. wylotu względem proj. drogi S6	Odbiornik
1.	ZB-1	szczelny	pompowy	16+320L	Rów melioracyjny 3
2.	ZB-2		grawitacyjny	16+630P	Struga Wołczkowska
3.	ZB-3		grawitacyjny	16+710L	Struga Wołczkowska
4.	ZB-4		pompowy	17+100P	Rów melioracyjny 8
5.	ZB-5		pompowy	17+270P	Struga Wołczkowska
6.	ZB-6		grawitacyjny	17+380L	Rów melioracyjny 8
7.	ZB-7		pompowy	18+040P	Struga Wołczkowska
8.	ZB-8		pompowy	19+440P	Struga Wołczkowska
9.	ZB-9		pompowy	19+590P	Rów melioracyjny 16
10.	ZB-10		pompowy	19+850L	Struga Wołczkowska
11.	ZB-11		pompowy	20+300P	Rów melioracyjny 15
12.	ZB-12		pompowy	20+550L	Rów melioracyjny 18A
13.	ZB-13		grawitacyjny	21+220L	Rów melioracyjny 18
14.	ZB-14		pompowy	21+230P	Rów melioracyjny 18
15.	ZB-15		pompowy	22+230P	Rów melioracyjny 19
16.	ZB-16		pompowy	22+090L	Rów melioracyjny 19
17.	ZB-17		pompowy	22+930L	Rów drogowy S6
18.	ZB-18		pompowy	24+120P	Rów drogowy DD-15
19.	ZB-19		pompowy	25+380L	Rów melioracyjny 21
20.	ZB-20		pompowy	25+420P	Rów melioracyjny 21
21.	ZB-21		pompowy	26+080L	Rów melioracyjny 22
22.	ZB-22		pompowy	26+070P	Rów melioracyjny 22
23.	ZB-23		pompowy	26+880L	Rów melioracyjny 24

Oczyszczanie wód opadowych i roztopowych odbywać się będzie we wpustach deszczowych z osadnikiem, studniach wpadowych, zbiornikach retencyjnych, osadnikach zawieszin mineralnych oraz separatorach substancji ropopochodnych. W związku z zaprojektowaniem urządzeń podczyszczających wody opadowe i roztopowe o przepustowości nominalnej poniżej 300 l/s zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub

roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. 2019 poz. 1311) nie ma obowiązku prowadzenia pomiarów jakości wód opadowych i roztopowych wprowadzanych do środowiska. Dodatkowo zaznacza się, że nie obowiązuje już Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 22 grudnia 2017 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2017 r. poz. 5527) narzucające warunek dotyczący pomiarów jakości wód opadowych i roztopowych wprowadzanych do środowiska. W związku z powyższym rezygnuje się z konieczności wykonania analizy porealizacyjnej w zakresie badania stężeń zanieczyszczeń wód opadowych i roztopowych odprowadzanych do odbiorników, ścieków sanitarnych odprowadzanych z MOP-ów.

Potencjalnym zagrożeniem w trakcie użytkowania drogi jest zanieczyszczenie gleb (gruntu) przez substancje przenoszone z drogi wraz z powietrzem oraz wodami spływającymi z jej nawierzchni. Gleby zanieczyszczane są składnikami spalin samochodowych (m.in. tlenkami azotu i siarki, metalami ciężkimi), a także pyłami powstającymi w związku z ruchem pojazdów (tzw. emisja wtórna), zużyciem nawierzchni, ścieraniem opon i innych części pojazdów. Istotnym źródłem zanieczyszczeń są również środki chemiczne stosowane do zimowego utrzymania dróg, w skład których wchodzi piasek zmieszany z chlorkiem sodu (NaCl), chlorkiem wapnia (CaCl₂) lub chlorkiem magnezu (MgCl₂). Niewłaściwe stosowanie soli (w dużych ilościach) powoduje uwalnianie jonów chlorkowych do wód roztopowych i zasolenie gleb. Skutkiem takiego naruszenia równowagi jonowej jest ograniczenie funkcji produkcyjnej i siedliskowej gleby, czego przejawem jest obumieranie roślinności oraz zjawisko suszy fizjologicznej. Obecnie nie istnieją żadne metody usuwania soli, które dostają się do wód roztopowych wskutek stosowania środków do zwalczania śliskości zimowej. W celu zmniejszenia stężenia chlorków w ściekach drogowych zaleca się w sposób racjonalny stosować środki odladzające, preferować chlorek magnezu i wapnia z uwagi na ich mniejszą szkodliwość.

Zgodnie z obowiązującym Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335) dalej PGW, należy wskazać, że teren objęty wnioskiem znajduje się w zlewni jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznej tj.: JCWP kod: RW60001519987 nazwa: *Gunica od źródeł do Rowu Wolczkowskiego* i RW600011199899 *Gunica od Rowu Wolczkowskiego do ujścia* oraz w jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) kod: GW60003.

JCWP *Gunica od źródeł do Rowu Wolczkowskiego* to silnie zmieniona część wód, charakteryzująca się umiarkowanym potencjałem ekologicznym, nieokreślonym stanem chemicznym i w konsekwencji złym stanem ogólnym. Wskaźnikiem determinującym potencjał ekologiczny jest OWO. Zlewnia jest monitorowana. Przedmiotowa jednolita część wód nie jest przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę zdatną do spożycia przez ludzi, jednak jest przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych. Wskazana JCWP została określona jako zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla ww. JCWP są osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Jako główne źródło presji troficznych wskazano źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe), zaś jako źródło presji hydromorfologicznych wskazano prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) – rzeki pozostałe. Termin osiągnięcia celu środowiskowego wyznaczono na 2027 r. Odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: OWO. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi, a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań.

JCWP *Gunica od Rowu Wolczkowskiego do ujścia* to naturalna część wód, charakteryzująca się umiarkowanym stanem ekologicznym, nieokreślonym stanem chemicznym i w konsekwencji złym stanem ogólnym. Wskaźnikami determinującymi stan ekologiczny są: OWO, azot amonowy, fosfor fosforanowy (V); makrobezkręgowce. Zlewnia jest monitorowana. Przedmiotowa jednolita część wód nie jest przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę zdatną do spożycia przez ludzi, ani do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych. Wskazana JCWP została określona jako zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla ww.

JCWP są osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Jako główne źródło presji troficznych wskazano nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe), zaś jako źródło presji hydromorfologicznych budowie piętrzące zlokalizowane na rzece głównej. Termin osiągnięcia celu środowiskowego wyznaczono na 2027 r. Odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot amonowy, fosforany, OWO; MMI. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi, a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań.

JCWPd kod: GW60003 charakteryzuje się dobrym stanem chemicznym i ilościowym oraz dobrym stanem ogólnym. Wskazana JCWPd nie jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, określonych jako utrzymanie dobrego stanu chemicznego i dobrego stanu ilościowego tej części wód.

W odniesieniu do elementów biologicznych w fazie realizacji wystąpi oddziaływanie związane ze zmętnieniem wody w czasie prowadzenia prac budowlanych. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe, odwracalne i porównywalne z naturalnym zmętnianiem wody występującym na skutek np. ulewnych, gwałtownych opadów. Wystąpi również oddziaływanie związane ze zniszczeniem fitobentosu na regulowanych odcinkach cieku, które będzie krótkotrwałe i odwracalne – po wykonaniu prac nastąpi rekolonizacja fitobentosu. Ponadto wystąpi krótkotrwałe i odwracalne oddziaływanie związane ze zniszczeniem makrofytów na regulowanych odcinkach cieku – po wykonaniu prac nastąpi rekolonizacja tej grupy roślin. Będzie miało miejsce również niszczenie siedlisk organizmów makrozoobentosowych, jak i płoszenie (owadów: ważek, jętek itp.). Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe, związane głównie z wycinką makrofytów i zarośli nadbrzeżnych. Na etapie eksploatacji inwestycji nie przewiduje się oddziaływania na elementy biologiczne.

W odniesieniu do elementów fizykochemicznych na etapie realizacji nie wystąpi oddziaływania negatywne gdyż nie będą do cieku wprowadzane wody zawierające zanieczyszczenia. Na etapie eksploatacji potencjalnym źródłem zanieczyszczeń powodujących zwiększenie przewodności – zasolenia, są środki chemiczne stosowane do zimowego utrzymania dróg, w skład których wchodzi piasek zmieszany z chlorkiem sodu (NaCl), chlorkiem wapnia (CaCl_2) lub chlorkiem magnezu (MgCl_2). Niewłaściwe stosowanie soli (w dużych ilościach) powoduje uwalnianie jonów chlorkowych do wód roztopowych i zasolenie końcowych ich odbiorników. Biorąc jednak pod uwagę ilości substancji stosowanych do zimowego utrzymania w porównaniu do przepływów w ciekach istotnych, należy stwierdzić, że oddziaływanie to będzie nieistotne w skali JCWP. Ścieki z MOP zostaną oczyszczone w oczyszczalni biologicznej przed ich wprowadzeniem do środowiska gruntowo-wodnego. W ramach przewidywanych prac nie ulegnie zmianie głębokość cieku ani jego szerokość. W fazie realizacji usunięte zostanie naturalne podłoże cieku na odcinkach regulowanych. Po ich umocnieniu (materiałami naturalnymi), odtworzony zostanie układ cieku, co zapewni w warunkach niezmiennego reżimu hydrologicznego, w krótkim okresie czasu naturalne odtworzenie struktury i składu podłoża cieku. Ze względu na brak przewidywanej zmiany spadków cieku, nie dojdzie do zmiany szybkości przepływu, a w konsekwencji nie zmieni się siła oddziaływań erozyjnych ani charakter depozycji. Obiekty na Strudze Wołczkowskiej zostały zwymiarowane tak, aby nie wpłynęły na swobodę przepływu. Nie ulegną istotnej zmianie również rzędne dna cieku. Realizacja obiektów mostowych uniemożliwi zmianę przebiegu cieku. Technologia prowadzenia prac zostanie tak dobrana, aby inwestycja zrealizowana została w sposób niepowodujący zaburzenia reżimu hydrologicznego i hydrogeologicznego na obszarze objętym planowanym przedsięwzięciem. Nie przewiduje się konieczności wykonywania prac prowadzących do odwodnienia i likwidacji zbiorników śródpolnych, torfowisk, zastoisk wodnych i obszarów bagiennych niekolidujących z planowaną inwestycją. Obiekty na Rowie Wołczkowskim zostały tak zaprojektowane, aby nie powodować naruszania roślinności brzegowej i osadów dennych poza zakresem inwestycji; umocnienia cieku zostały ograniczone do minimum zapewniającego bezpieczeństwo konstrukcji. W celu zminimalizowania potencjalnego oddziaływania na ichtiofaunę rozszerzono katalog działań określony w punkcie I.2.5.qq.

Zgodna z założeniami przedstawionymi w dokumentacji eksploatacja przedmiotowej inwestycji nie wpłynie negatywnie na stan jednolitych części wód (podziemnej i powierzchniowej), a co za tym

idzie nie przewiduje się również wpływu na osiągnięcie celów środowiskowych określonych zgodnie z aktualnie obowiązującym PGW. Planowane przedsięwzięcie nie spowoduje naruszenia obowiązujących norm ochrony środowiska oraz nie pogorszy istniejącego stanu środowiska, pod warunkiem zachowania parametrów technicznych i technologicznych przewidzianych w wydanej przez RDOŚ decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz decyzji GDOŚ, przy uwzględnieniu dodatkowych warunków określonych przez organ odpowiedzialny za ocenę wodnoprawną.

Analizowany teren leży w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 122 – Dolina Kopalna Szczecin, jednak ze względu na fakt, iż głębokość do poziomu międzyglinowego dolnego, w którym wyznaczony został zbiornik wynosi od 20 do ponad 50 m, można stwierdzić, że jest on dobrze chroniony przed zanieczyszczeniami antropogenicznymi, mogącymi migrować z powierzchni terenu. Dla przedmiotowego GZWP 122 nie ustanowiono obszaru ochronnego. Analizowany obszar zlokalizowany jest poza strefami ochronnymi ujęć wód podziemnych i powierzchniowych. Nie wyznaczono również obszarów przeznaczonych dla celów rekreacyjnych w obrębie inwestycji. Odnosząc się do zapisów art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawa wodnego (Dz. U. 2022 r., poz. 2625) planowana inwestycja drogowa realizowana będzie poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią.

Dla planowanego przedsięwzięcia należy uzyskać wszelkie niezbędne pozwolenia, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (w tym na wykonanie urządzeń wodnych oraz korzystanie z wód).

Oddziaływanie na obszary Natura 2000 w buforze do 5 km

Inwestycja przecina obszar Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006 na odcinku od km ok. 21+800 do km ok. 22+400. Jest to obszar o urozmaiconej rzeźbie, z centralnie położonym, eutroficznym jeziorem Świdwie. Jezioro pełni ważną funkcję ostoju ptaków wodno-błotnych (awifauna lęgowa i migrująca). Akwen jest wypłycony, zarastający roślinnością szuwarową, z charakterystyczną mozaiką siedlisk w jego otoczeniu (łąki świeże, szuwały turzycowe, olsy). Pozostała część ostoi stanowi ważne uzupełnienie biotopów awifauny o charakterze: żerowym, odpoczynkowym i lęgowym. Są to: lasy i bory Puszczy Wkrzańskiej (bory sosnowe świeże, bagienne, buczyny, olsy), łąki i pastwiska, inne grunty rolne, niewielkie śródpolne zbiorniki wodne (w większości są to wyrobiska potorfowe), fragment granicznego jeziora Stolsko. Ostoja „Jezioro Świdwie” to ważny element korytarza ekologicznego ptaków, uznany obszar o znaczeniu międzynarodowym (ostoja PL004). Część ostoi objęta jest ochroną jako rezerwat przyrody Świdwie oraz jako Ostoja Konwencji Ramsarskiej. Przedmiotami ochrony w obszarze są następujące gatunki ptaków i ich siedliska: krakwa, gęś białoczelna, gęgawa, gęś zbożowa, orlik krzykliwy, rybitwa czarna, bocian biały, żuraw, bielik, podróżniczek, kania czarna, kania ruda, rybołów, perkoz rdzawoszyi, zielonka, kropiatka, wodnik. Dla przedmiotowego obszaru obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Zachod. z 2014 r. poz. 1924; zm.: Dz. Urz. Woj. Zachod. z 2017 r. poz. 1515). Z danych pozostających się w zasobach tut. organu, uzyskanych na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony w omawianym obszarze, w promieniu do 5 km znajdują się obszary występowania gęgawy, krakwy, kropiatki, wodnika (w odległości od 3 do ponad 4 km od inwestycji), w bezpośrednim sąsiedztwie obserwowana była kania czarna i kania ruda, poza tym w odległości 2,3 – 2,6 km od drogi przebiega granica strefy ochronnej gniazda bielika, ok. 350 m na północny zachód znajdują się tereny wykorzystywane przez podróżniczkę i żurawia. Zgodnie z załącznikiem nr 3 do zarządzenia, zagrożeniami dla kani czarnej i rudej są: J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie oraz K01.03 – wyschnięcie (tj. ograniczanie zasobności żerowiskowej wskutek niekorzystnych zmian stosunków wodnych), D02.01.01 – linie energetyczne i telefoniczne i D02.03 – maszty i anteny komunikacyjne (ryzyko kolizji), E01.03 – zabudowa rozproszona i E01.04 – inne typy zabudowy (ograniczanie powierzchni i zasobności siedlisk żerowania w związku z likwidacją różnorodności otwartego krajobrazu i powstawaniem zabudowy rozproszonej poza zwartymi układami osiedleńczymi, a także nad zbiornikami wodnymi), G01.02 – turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych (nadmierna penetracja ludzka w okresie lęgów ptaków przyczynia się do porzucania gniazd i utraty lęgów), w przypadku żurawia istotnym zagrożeniem jest zanikanie żerowisk w wyniku zmniejszania się powierzchni umiarkowanie podtopionych szuwarów poprzez ich

przesuszenie lub nadmierne podtopienie oraz rezygnacji z użytkowania najsłabszych gruntów ornych, a w przypadku bielika, wyżej wymienione D02.01.01, D02.03, E01.04, G01.02. Zagrożeniami dla podrózniczka są: J02.01, K01.03, E01.03, E01.04, G01.02; dla kropiatki, wodnika i krakwy: J02.01, K01.03, E01.03, E01.04, z tym, że dla ostatniego z wymienionych gatunków zagrożenie stanowi także kłusownictwo. W opisie zagrożeń dla przedmiotów ochrony Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006 nie wymieniono zagrożenia D01.02 (Drogi, autostrady). Należy również zaznaczyć, że realizacja inwestycji nie będzie stanowić źródła czy też wzmocnienia ww. zagrożeń. Celami ochrony dla ww. gatunków są utrzymanie liczebności populacji i stanu siedlisk na określonym poziomie. W związku z niewielką kolizją drogi z granicami obszaru nie dojdzie do ingerencji w zinwentaryzowane siedliska i stanowiska ww. gatunków ptaków, w związku z tym nie należy się spodziewać utraty określonych cech siedlisk w postaci zmiany stosunków wodnych czy, poza niewielki fragmentem, zmiany sposobu użytkowania gruntów. W związku z powyższym analizowana inwestycja w żaden sposób nie narusza celów działań ochronnych dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 oraz nie wpłynie na integralność obszaru Natura 2000 Jezioro Świdwie PLB320006. Podkreślić również należy, że najbardziej cenne fragmenty obszaru, najintensywniej wykorzystywane przez ptaki, szczególnie gatunki wodno – błotne, znajduje się w znacznej odległości od drogi - przekraczającej odległość 5 km.

Południowa granica obszaru Natura 2000 Ostoja Wkrzańska PLB320014 przebiega w odległości ok. 1,2 km od drogi. Obszar ten, stanowiąc mozaikę siedlisk, obejmuje nieduże rzeczki, zeutrofizowane i zarośnięte szuwarami jeziora, niewielkie zbiorniki, rozległe torfowiska niskie, torfowiska wysokie, łąki i pastwiska, grunty porolne, olsy, lasy i bory. Większość obszaru Puszczy (głównie siedliska borowe i olsowe) znajduje się na terenie równiny pokrytej wydrami. Jedynie południowo-wschodnia część tego kompleksu leśnego (żyłne buczyny) porasta wysokie wzgórza morenowe - Wzgórze Warszawskie. Najcenniejsze jeziora to Jez. Karpino i Jez. Piaski. Przedmiotami ochrony w obszarze są następujące gatunki ptaków i ich siedliska: derkacz, bielik kania czarna, kania ruda, rybołów. Dla omawianego obszaru Natura 2000 dotychczas nie został ustanowiony plan zadań ochronnych. Obwieszczeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 4 listopada 2021 r., znak: WOPN-ON.6322.21.2021.KA.RCh przyjęte zostały natomiast tymczasowe cele ochrony dla gatunków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru, wynikające z warunków utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony. Celem ochrony dla derkacza jest utrzymanie populacji rozrodczej na poziomie min. 20 odżywiających się samców oraz utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska gatunku; dla kani czarnej – utrzymanie populacji rozrodczej na poziomie min. 1 pary, a dla kani rudej min. 6 par, dla bielika min. 6 par oraz dla rybołowa min. 1 pary. Dla wszystkich ww. gatunków celem ochrony jest utrzymanie stabilnej powierzchni siedlisk w niepogorszonej formie, na określonej powierzchni lęgówisk i żerowisk z uwzględnieniem naturalnych procesów. Odnosząc się do danych dotyczących rozmieszczenia stanowisk gatunków (strefy ochronne wokół gniazd) oraz zinwentaryzowanych na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych, ustalono, że znajdują się one w znacznej odległości. Najbliższa strefa ochrony ostoi i regularnego przebywania bielika znajduje się w odległości od przebiegu trasy ponad 3,6 km. Kolejne strefy ochronne gniazd oraz oznaczone siedliska gatunków zlokalizowane są poza buforem 5 km. Analizowana inwestycja w żaden sposób nie narusza tymczasowych celów ochrony dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000. Ze względu na brak ingerencji obszar, a co za tym idzie w siedliska poszczególnych przedmiotów ochrony – nie wpływa na integralność obszaru Natura 2000 Ostoja Wkrzańska PLB320014.

W promieniu do 5 km znajduje się również obszar Natura 2000 Police-kanaly PLH320015. Obszar ten obejmuje sieć podziemnych kanałów długości ok. 4 km, które zaliczane są do największych zimowisk nietoperzy na Pomorzu Zachodnim. Zimuje tu 6 gatunków nietoperzy z czego 2 stanowią przedmiot ochrony w obszarze (mopek, nocek duży). Dla ww. obszaru, zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2020 r. ustanowiony został plan zadań ochronnych (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2020 r. poz. 3164; zm.: DZ. Urz. Woj. Zach. z 2022 r. poz. 4374). Przedmiotami ochrony w obszarze są Zgodnie z załącznikiem 3 do ww. planu, odnoszącym się do istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków i ich

siedlisk, do istniejących zagrożeń zaliczono G05.04 wandalizm, G01.02 turystykę pieszą, jazdę konną i jazdę na pojazdach niezmotywowanych, G01.03 pojazdy zmotoryzowane, E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych, E03.02 pozbywanie się odpadów przemysłowych, J03.02.01 zmniejszenie migracji ze względu na bariery skutkujące brakiem swobodnego dostępu do wlotów kryjówek. Wśród zagrożeń potencjalnych dla nietoperzy wskazano m.in. D01.02 drogi i autostrady, a konkretnie budowę ZOS w ciągu drogi S6, której jeden z odcinków zaprojektowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru, a następnie ich intensywne użytkowanie może stanowić zagrożenie dla sezonowo migrujących nietoperzy do przedmiotowego zimowiska, z tytułu potencjalnej kolizji pojazdów z tymi zwierzętami. Ponadto planowana budowa może także negatywnie wpłynąć na stabilność obiektów podziemnych i naziemnych znajdujących się w obszarze. Ww. zagrożenie zostało opisane przy założeniu realizacji inwestycji nad poziomem terenu, tymczasem projekt przewiduje lokalizację sąsiadującego z obszarem odcinka drogi (stanowiącego kontynuację analizowanego odcinka, którego koniec znajduje się w odległości ponad 2 km od granic obszaru) w tunelu – co całkowicie wyeliminuje zagrożenie dla sezonowo migrujących nietoperzy do przedmiotowego zimowiska, z tytułu potencjalnej kolizji pojazdów z tymi zwierzętami.

Cele ochrony dla nietoperzy wynikające z PZO odnoszą się do ich liczebności, powierzchni zimowiska, zabezpieczenia przed niepokojeniem, utrzymania dostępności wlotów do zimowiska, utrzymania właściwych warunków mikroklimatycznych (w przypadku nocka dużego), a w przypadku mopka utrzymanie właściwej temperatury, a także udziału terenów zalesionych w otoczeniu zimowiska, łączności zimowiska z potencjalnymi biotopami letnimi. W związku z powyższym przedmiotowy odcinek drogi w żaden sposób nie narusza celów działań ochronnych dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000, gdyż jest oddalony od powierzchni obszaru i nie wpływa na możliwości prowadzenia na nich działań ochronnych. Ze względu na brak ingerencji w obszar, a co za tym idzie w siedliska poszczególnych przedmiotów ochrony – nie wpływa na integralność obszaru Natura 2000 Police – kanały PLH320015.

Pozostałe kwestie związane z oddziaływaniem przedsięwzięcia na środowisko zostały szczegółowo przeanalizowane w postępowaniu zakończonym wydaną decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach. Uznając za aktualne pozostałe prognozowane oddziaływanie inwestycji na poszczególne elementy środowiska, a co za tym idzie właściwie wskazane warunki realizacji przedsięwzięcia, tut. organ nie powielał w niniejszym postanowieniu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na pozostałe elementy środowiska. Biorąc powyższe pod uwagę, organ orzekł jak w sentencji.

Pouczenie

W świetle art. 90 ust. 8 ustawy ooś, na niniejsze postanowienie nie przysługuje zażalenie. Zgodnie z art. 142 Kpa postanowienie, na które nie służy zażalenie, strona może zaskarżyć tylko w odwołaniu od decyzji.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Szczecinie
Sylwia Jurzyk-Nordlów
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Otrzymuje:

Wojewoda Zachodniopomorski, Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin – e-PUAP.

Do wiadomości:

GDDKiA O. Szczecin – e-PUAP